

ITÄ-SUOMEN
YLIOPISTO

University of Eastern Finland

*Luonnontieteiden ja metsätieteiden tiedekunta
Faculty of Science and Forestry*

SUOMALAISTEN METSÄSTÄJIEN METSÄSTYSMATKAILUMOTIIVIT
JA MATKAKOHTTEEN OMINAISUUKSIEN ARVOSTUKSET

Matti Keronen

METSÄTIETEEN PRO GRADU -TUTKIELMA, ERIKOISTUMISALA
METSÄEKONOMIA JA -POLITIikka

JOENSUU 2012

Keronen, Matti. 2012. Suomalaisten metsästäjien metsästysmatkailumotiivit ja matkakohteen ominaisuuksien arvostukset. Itä-Suomen yliopisto, luonnontieteiden ja metsätieteiden tiedekunta, metsätieteiden osasto, metsätieteen pro gradu, erikoistumisala metsäekonomia ja -politiikka. 81 s.

TIIVISTELMÄ

Tämän työn tarkoituksena on edistää metsästysmatkailun asiakaslähtöistä kehitystä Suomessa selvittämällä suomalaisten metsästysmatkailijoiden matkustusmotiiveja ja heille tärkeitä matkakohteen ominaisuuksia. Kysely suunnattiin ensisijaisesti niille suomalaisille metsästäjille, jotka harrastavat metsästysmatkailua. Lopullinen tutkimusaineisto koostui 557 vastauksesta, joista kolme jouduttiin poistamaan puutteellisten vastausten takia.

Strukturoidulla kyselyllä kerätty aineisto siirrettiin SPSS Statistics 17.0 -ohjelmaan, jossa muuttujat nimettiin ja luokiteltiin ennen varsinaisia tilastollisia analyysejä. Tutkimuksessa esitetyt taulukot ja kuvaajat tehtiin ja muokattiin Excel 2003 -ohjelmalla. Aineisto analysoitiin laskemalla jakaumista keskiarvoja ja hajontoja. Keskiarvoja vertailtiin eri ryhmien välillä ja erojen tilastollisia merkitsevyyksiä testattiin t-testillä. Tämän lisäksi aineistoa tulkittiin faktorianalyysin avulla, jolla aineisto saatiin tiivistettyä suurempiin helpommin tulkittaviin kokonaisuuksiin.

Tulosten perusteella tärkeimmät metsästysmatkailumotiivit suomalaisille metsästäjille olivat arkirutiineista irtautuminen, rentoutuminen, luonnonkauneudesta nauttiminen ja uuden kokeminen. Myös sosiaalinen kanssakäyminen metsästyskavereiden kanssa oli tärkeää metsästysmatkoille lähdeäessä. Motiivit tavanomaisilla metsästysalueilla metsästämiseen olivat monilta osin samankaltaisia metsästysmatkailun motiivien kanssa. Matkakohteessa suomalainen metsästysmatkailija arvostaa helposti saatavia metsästyslupia, laajoja, selkeitä ja rauhallisia metsästysalueita, mahdollisuutta metsästää koiran kanssa sekä riistakannan monipuolisuutta.

Tutkimukseen osallistuneista vastaajista pystyttiin erottamaan kaksi metsästysmatkailijaryhmää, omatoimimatkailijat ja kaupallisia matkapalveluja käyttävät pakettimatkailijat. Ryhmien välillä oli monia yhtäläisyyksiä, mutta ne erosivat toisistaan mm. matkailutottumuksien perusteella. Lähes kaikki pakettimatkailijat kävivät metsästysmatkoilla kotimaan lisäksi myös ulkomailla, kun omatoimimatkailijoista vain noin puolet teki metsästysmatkoja ulkomaille. Pakettimatkailijat arvostivat trofeiden ja saaliin saamista sekä uusien ihmisten tapaamista omatoimimatkailijoita enemmän. Matkakohteessa pakettimatkailijat puolestaan arvostivat opaspalveluita ja majoituspaikan ominaisuuksia huomattavasti toista ryhmää enemmän.

Tulosten perusteella voidaan sanoa, että suomalaiset metsästäjät lähtevät metsästysmatkoille rentoutumaan yhdessä metsästyskavereiden kanssa. Eräelämysten saaminen ja arkikiireiden unohtaminen on heille saaliin saamista tärkeämpää. Heidän joukostaan on myös selvästi erotettavissa kaksi matkailijaryhmää. Kummankin ryhmän jäsenet arvostavat rentoutumista ja luonnosta nauttimista, mutta pakettimatkailijat suuntaavat matkansa toista ryhmää useammin ulkomaille. Tämän lisäksi heille aineelliset vaikuttimet, kuten saaliin ja trofeiden saaminen sekä paremmat majoituspalvelut ovat tärkeämpiä kuin omatoimimatkailijoille.

Avainsanat: metsästysmatkailu, metsästysmatkailija, matkustusmotiivi, matkakohteen ominaisuus

Keronen, Matti. 2012. Travelling motives and preferred destination attributes of the Finnish hunting tourists. University of Eastern Finland, Faculty of Science and Forestry, School of Forest Sciences, master's thesis in Forest Science specialization Forest Economics and Forest Policy, 81 p.

ABSTRACT

The aim of this study is to assist the customer-based development of hunting tourism in Finland by investigating the travelling motives and preferred destination attributes of the Finnish hunting tourists. The study was aimed mainly to those Finnish hunters who are interested in hunting tourism. In total 557 respondents participated in the survey and only three answers were excluded from the analyses due to item nonresponse.

The quantitative data was analyzed with SPSS Statistics 17.0 program. The data was first analyzed by calculating means and deviations of response distributions. Differences in the means between groups were analyzed with t-test. The factor analysis was also used to extract fewer latent dimensions from the original observed variables.

The results of this study revealed that the most important travelling motives for the Finnish hunting tourists are escaping the routine, relaxation, enjoying the nature and having new experiences. Social interaction with hunting friends is also one of the most important reasons to go on a hunting trip. The motives for the hunting trips and for hunting near home are quite similar. As the most important destination attributes Finnish hunting tourists prefer easy access to hunting permits, large and peaceful hunting areas that have plenty of game and opportunity to hunt with their own dog.

According to study there were two distinctive groups of hunting tourists among the participants. The first group is called independent hunting tourists and the second group is called commercial hunting tourists. There are many similarities between these two groups, but they also differ from each other in many ways. Commercial hunting tourists are used to use travelling agencies etc. for booking their trips when the other group usually organizes their trips by themselves. Commercial tourists head their trips more often to foreign countries than independent tourists. They also prefer more of getting prey and trophies. Commercial tourists have higher expectations toward travelling destination than independent tourists.

Hunting trip is a social way of relaxation for Finnish hunting tourists. Getting new experiences in a peaceful nature and escaping the routines are more important for them than bagging lot of game. All hunting tourists appreciate relaxation and enjoying the nature, but material motives like high end cottage or trophies are far more important for commercial tourists compared to independent tourists.

Keywords: hunting tourism, hunting tourist, travelling motive, destination attribute

ALKUSANAT

Metsästysmatkailun suosio suomalaisten metsästäjien keskuudessa kasvaa jatkuvasti. Asiakaskuntana he ovat kuitenkin tähän asti olleet melko tuntematon porukka, koska heidän motiivejaan ja toiveitaan ei ole koskaan tarkemmin tutkittu. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on edistää metsästysmatkailua Suomessa tarjoamalla tietoa suomalaisten metsästysmatkailijoiden matkustusmotiiveista ja toiveista matkakohdetta kohtaan.

Aiheen ja idean työn tekemiseen sain matkailuliiketoiminnan professori Raija Komppulalta, joka toimi myös työn toisena ohjaajana. Tämä työ on osa laajempaa Komppulan johtamaa metsästysmatkailua käsittelevää tutkimusprojektia, jonka tarkoituksena on tutkia ja julkaista lisää tietoa aiheesta projektin edetessä.

Haluan kiittää työni ohjaajia professori Raija Komppulaa ja metsäekonomian yliassistentti Jukka Materoa ammattitaitoisesta ohjauksesta, jota olen saanut työn jokaisessa vaiheessa. Kiitoksia myös tutkija Jarno Sunille avusta työn toteuttamisessa ja aineiston keräämisessä sekä Metsästäjäliitolle ja Metsähallitukselle yhteistyöstä aineiston keräämisessä.

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO.....	6
1.1 Työn taustaa.....	6
1.2 Työn tarkoitus.....	7
1.3 Keskeiset käsitteet	8
2 METSÄSTYS JA METSÄSTYSMATKAILU SUOMESSA	9
2.1 Metsästys Suomessa	9
2.2 Suomalaisen metsästäjän profiili.....	10
2.3 Metsästysmatkailu Suomessa	12
2.4 Tärkeimmät metsästysmatkailun toimintamallit Suomessa	13
2.5 Metsästysmatkailun taloudellinen merkitys	14
2.6 Tyypilliset metsästysmatkailijat Suomessa aiempien tutkimusten mukaan.....	15
3 MATKAILUN MOTIIVIT.....	16
3.1 Matkustusmotiivit yleisesti.....	16
3.1.1 Ensijaiset matkustusmotiivit (push).....	17
3.1.2 Toissijaiset matkustusmotiivit (pull)	18
3.2 Metsästyksen ja metsästysmatkailun motiivit	20
3.2.1 Ensijaiset metsästysmatkailumotiivit.....	20
3.2.2 Toissijaiset metsästysmatkailumotiivit.....	22
4 AINEISTO JA MENETELMÄT.....	24
4.1 Tutkimusmenetelmä ja lomakkeen laadinta	24
4.2 Aineiston keruun menetelmä.....	29
4.3 Aineistolle tehdyt analyysit	29
4.4 Tutkimukseen osallistuneiden metsästäjien taustatiedot.....	34
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	38
5.1 Matkakohteet	38
5.2 Metsästettävät eläimet	38
5.3 Erot motiiveissa tavanomaisilla metsästysalueilla tapahtuvan metsästyksen ja metsästysmatkailun välillä.....	39
5.4 Matkakohteen ominaisuuksien tärkeys.....	43
5.5 Metsästysmatkailumotiivien ja matkakohteen ominaisuuksien riippuvuussuhteet.....	44
5.6 Erot omatoimi- ja pakettimatkailijoiden välillä.....	45
5.7 Erot matkustusmotiiveissa vain Suomessa matkailevien ja Suomessa ja ulkomailla matkailevien metsästäjien välillä.....	55
6 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET	58
6.1 Aineiston edustavuus.....	58
6.2 Miksi metsästysmatkalle lähdetään ja mitä kohteelta odotetaan?	59
6.3 Erot omatoimimatkailijoiden ja kaupallisia palveluita käyttävien metsästysmatkailijoiden välillä	62
6.4 Tulosten luotettavuus.....	64
6.5 Jatkotutkimukset.....	65
KIRJALLISUUS	67
LIITTEET.....	72

1 JOHDANTO

1.1 Työn taustaa

Metsästyksellä on ollut suuri rooli ihmiskunnan historiassa. Aikaisemmin riistan ja metsästyksen merkitys ihmisten jokapäiväisen ravinnon lähteenä oli merkittävä. Metsästys kuului olennaisena osana ihmisten selviytymiseen (Wolf 1983). Myös Suomessa metsästys kuului vuosisatojen ajan ihmisten tärkeimpiin ravinnonhankintatapoihin. Vielä nykyäänkin metsästys ja riistanhoito tarjoavat elannon monelle suomalaiselle esimerkiksi poronhoidon muodossa. Metsästyksen rooli on kuitenkin ajan kuluessa muuttunut selviytymiskeinosta harrastukseksi (Nygård ja Uthardt 2009a). Yhtenä merkittävänä syynä tähän muutokseen on kaupungistuminen. Jo 1950-luvulta lähtien Suomessa ihmiset ovat muuttaneet tasaisina virtoina maaseudulta kaupunkeihin työn ja koulutuksen perässä (Karisto ym. 1998). Ajoittain tämä muutos on ollut erittäin nopeaa, esimerkiksi 1960- ja 1970-luvuilla monet ihmiset muuttivat maaseudulta Ruotsiin työn perässä. Tämä muutos on johtanut siihen, että maaseutu on Suomessa hitaasti autioitunut ja maa- ja metsätalous ovat menettäneet asemaansa merkittävänä työllistäjinä (Nygård ja Uthardt 2009b).

Kaupungistuminen on vaikuttanut merkittävästi myös metsästyksen Suomessa. Metsästäjät ovat joutuneet muuttamaan kauas omilta metsästyksmailtaan lähinnä Etelä- ja Länsi-Suomen suuriin kaupunkeihin, joiden lähialueet eivät tarjoa riittävästi metsästysmahdollisuuksia jatkuvasti kasvavalle ihmismäärälle. Sen seurauksena kaupallisten metsästyspalveluiden kysyntä on kasvanut huomattavasti (Nygård ja Uthardt 2009b). Uudet palvelut tarjoavat kaupungissa asuville ihmisille mahdollisuuden harjoittaa metsästysharrastustaan, mutta samalla ne mahdollistavat uusien työpaikkojen luonnin monin paikoin työpulasta kärsivälle maaseudulle. Kaupallinen metsästysmatkailu on yksi hyvä keino vähentää maaseudun työttömyyttä ja parantaa maaseutukuntien taloutta (Ebner 2007). Harvaan asutun maaseudun kehittäminen nostettiin hallitusohjelmassakin omaksi kohdaksi. Ohjelman tavoitteena on maaseutuelinkeinojen toimintamahdollisuuksien, maaseudun palvelujen, turvallisuuden, työllisyyden, yrittäjyyden ja infrastruktuurin parantaminen (Maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma 2009–2013). Tästäkin huolimatta metsästysmatkailu aiheuttaa erimielisyyttä eri toimijoiden välillä. Paikalliset metsästysseurat ja maanomistajat eivät välttämättä pidä

siitä, että ulkopuoliset ihmiset tulevat pienentämään heidän kotiseutunsa riistakantaa (Ebner 2007).

Metsästys- ja luontomatkailua ovat aikaisemmin tutkineet muun muassa Baldus ja Cauldwell (2004), Schroeder ym. (2006), Rutanen ym. (2007), Keskinarkaus ym. (2009), Nygård ja Uthardt (2009a, 2009b). Baldus ja Cauldwell (2004) ovat tutkimuksessaan todenneet, että metsästysmatkailun taloudellinen vaikutus Tansaniassa on kasvanut reilussa kahdessakymmenessä vuodessa useita satoja prosentteja. Suomessakin metsästysmatkailulla on vastaavanlaista potentiaalia, mutta Maaseutupoliittisesta kokonaisohjelmasta ja muista alueellistamista edistävistä pyrkimyksistä huolimatta tätä potentiaalia ei ole onnistuttu hyödyntämään riittävän tehokkaasti. Jotta metsästysmatkailua voitaisiin kehittää ja sen potentiaalia hyödyntää paremmin, on tärkeää selvittää asiakkaiden tarpeet ja toiveet. Matkustuspäätökset perustuvat yleisesti matkan tarkoitukseen, eli yksilön motiiveihin, ja toisaalta kohteen valintaan vaikuttavat matkustuskohteiden ominaisuudet eli vetovoimatekijät (Crompton 1979). Niin matkailijoiden motiivien kuin heille tärkeiden matkakohteen ominaisuuksien tunnistaminen on tärkeää, jotta metsästysmatkailua voidaan kehittää vastaamaan matkailijoiden vaatimuksia.

1.2 Työn tarkoitus

Tämän työn tarkoituksena on edistää metsästysmatkailun asiakaslähtöistä kehittämistä Suomessa selvittämällä suomalaisten metsästysmatkailijoiden matkustusmotiiveja ja heille tärkeitä matkakohteen ominaisuuksia. Työssä pyritään vastaamaan ensisijaisesti seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Miksi suomalainen metsästäjä käy metsästysmatkoilla ja mitä matkakohteen ominaisuuksia hän arvostaa?

- Miten arvostukset ja motiivit eroavat omatoimimatkailijoiden ja kaupallisia palveluja käyttävien matkailijoiden välillä?

1.3 Keskeiset käsitteet

- Metsästysmatkailu** Metsästysmatkailuksi tässä työssä mielletään vain sellainen matkailu, jonka päätarkoituksena on metsästys ja joka tapahtuu metsästäjän tavanomaisten metsästysmaiden ulkopuolella.
- Metsästysmatkailija** Metsästysmatkailijoiksi tässä työssä mielletään sellaiset matkailijat joiden matkat voidaan yllä olevan käsitteen mukaan luokitella metsästysmatkoiksi ja jotka täyttävät YK:n vuonna 1979 omaksuman matkailijan (tourist) käsittemäärittelyn. Sen mukaan matkailija on henkilö, joka matkustaa tavanomaisen asuinpaikkansa ulkopuolelle vähintään 24 tunnin ja enintään vuoden ajaksi muutoin kuin ansiotulon hankkimiseksi (Komppula ja Boxberg 2005).
- Matkustusmotiivi** Yksilön matkustuspäätöksiin liittyviä tekijöitä kutsutaan yleisesti matkustusmotiiveiksi. Matkustusmotiivit voidaan jakaa ensisijaisiin ja toissijaisiin motiiveihin. Ensisijaiset matkustusmotiivit (push) ovat syitä sille, miksi matkustetaan. Toissijaiset motiivit (pull) ratkaisevat, miten ja minne matkustetaan (Komppula ja Boxberg 2005).

2 METSÄSTYS JA METSÄSTYSMATKAILU SUOMESSA

2.1 Metsästys Suomessa

Suomessa on yli 300 000 metsästyskortin maksanutta metsästäjää, joista noin viisi prosenttia on naisia. Tämä on väkilukuun suhteutettuna yksi Euroopan suurimmista metsästäjämääristä (Kalan- ja riistan tutkimuslaitos 2010, Metsästäjien keskusjärjestö 2010). Lain mukaan metsästyksellä tarkoitetaan:

”luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Metsästyksiä on myös pyyntitarkoituksessa tapahtuva riistaeläimen houkuttelemineen, etsiminen, kiertäminen, väijyminen, hätyyttäminen tai jäljittäminen, koiran tai muun pyyntiin harjoitetun eläimen käyttäminen riistaeläimen etsimiseen, ajamiseen tai jäljittämiseen sekä pyyntivälineen pitäminen pyyntipaikalla viritettynä pyyntikuntoon.” (Metsästyslaki 28.6. 1993/615).

Metsästysosoikeus perustuu Suomessa maanomistukseen. Maanomistajat vuokraavat metsästysosoikeudet usein paikallisille metsästysseuroille, jotka hoitavat metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvät käytännön järjestelyt alueellaan. Metsästysseurojen tehtäviin kuuluvat muun muassa riistakantojen arviointi, riistanhoito ja talviruokinta sekä metsästystoiminnasta vastaaminen (Nygård ja Uthardt 2009b). Suomessa toimii tällä hetkellä yli 4 000 metsästysseuraa (Rutanen ym. 2007).

Metsästysseuraan kuulumineen on erittäin tärkeää suomalaisille metsästäjille. Yli 65 % metsästysretkistä suuntautuu oman seuran maille. Seuran jäsenyys on merkittävä osa suomalaista metsästyskulttuuria. Vain noin viidennes metsästäjistä ei kuulu seuraan. Yhteen metsästysseuraan kuuluu 60 % metsästäjistä, kahteen seuraan 14 % ja melkein 4 % metsästäjistä kuuluu useampaan kuin kahteen seuraan (Toivonen 2009). Arviolta 40–45 % suomalaisista metsästäjistä on maanomistajia, jotka asuvat maaseudulla (Ermala ja Leinonen 1995).

Maattomat metsästäjät saavat metsästää vain jos he kuuluvat johonkin metsästysseuraan tai jos he ostavat väliaikaisen metsästyslupan seuralta tai valtiolta. Kaikki metsästysseurat eivät

myy ollenkaan vieraskortteja alueilleen. Monet niistäkin seuroista, jotka myyvät, vaativat, että mukana metsällä täytyy olla joku seuraan kuuluva henkilö. Usein vieraskortteja myydäänkin vain seuraan kuuluvien tuttaville yhteisten metsästysretkien mahdollistamiseksi. Metsästysseuroihin liittyminen Suomessa ei monessakaan tapauksessa ole helppoa. Jotkut seurat ottavat vain ns. maanomistajajäseniä, jotka antavat seuran jäsenyyden vastikkeeksi seuralle oikeuden metsästää omistamillaan mailla. Maa-alueiden tulee kuitenkin olla yhteydessä seuralle jo ennestään kuuluviin metsästysmaihin. Kaikilla seuroilla maanomistajuus ei kuitenkaan ole ehtona seuraan pääsemiselle, vaan monissa seuroissa riittää, että hakija on kyseisen yhteisön nykyinen tai vähintään entinen asukas tai jäsen (Mikkola 2007).

Ikääntyminen on merkittävä uhka metsästysseuroille. Metsästäjistä vain noin 6 % on alle 21-vuotiaita. Noin neljännes metsästäjistä on iältään 21–40 vuotta, ja saman verran on yli 60-vuotiaita metsästäjiä. Suurin ikäryhmä metsästäjien keskuudessa ovat 41–60-vuotiaat, joita on 43 % kaikista metsästäjistä (Toivonen 2009). Ennen kaikkea niissä metsästysseuroissa, joissa pääsyvaatimukset uusille tulokkaille ovat tiukat ja uusien metsästäjien mukaantulo vähäistä, ikääntyminen voi aiheuttaa ongelmia seuran toiminnan jatkuvuudelle. Ihmisten lisääntynyt kiinnostus maaseutua ja maaseudulla asumista kohtaan voi pelastaa joitain seuroja, mutta uusien asukkaiden tulo voi aiheuttaa myös ristiriitoja paikallisten ja uusien metsästäjien välille. Ristiriidat johtuvat usein kulttuuri- ja näkemyseroista virkistyskäyttöä ja metsästystä kohtaan. Näkemyserot voivat olla suuriakin maaseudun asukkaiden ja uusien kaupungeista tulleiden asukkaiden välillä (Stedman ja Heberlein 2001).

2.2 Suomalaisen metsästäjän profiili

Metsästysharrastus aloitetaan keskimäärin 18-vuotiaana, ja ensimmäinen saalis saadaan yleensä vuoden sisällä harrastuksen aloittamisesta. Noin kaksi kolmesta metsästäjästä on aloittanut harrastuksensa asuessaan maaseudulla. Kaupungeissa asuu 18 % ja taajamissa 14 % metsästäjistä harrastuksensa alkuvaiheilla. Tämän jälkeen metsästäjät ovat kuitenkin kaupungistuneet muun kansan mukana, ja nykyisin maaseudulla asuu vain 37 %. Kaupungeissa heistä asuu 41 % ja muissa taajamissa 21 % (Toivonen 2009).

Suomen noin 300 000 metsästäjästä noin 70 % käy metsällä vuosittain. Noin puolet heistä metsästää vain viikonloppuisin ja vain pieni osa ainoastaan arkisin. Lähes puolet käy metsällä

sekä arkisin että viikonloppuisin. Noin 60 % metsästysretkistä voidaan luokitella koko päivän (yli neljä tuntia) kestäviksi retkiksi. Kuitenkin vain noin 6 % metsästysretkistä on yli vuorokauden mittaisia. Ulkomailla metsästäminen on tätäkin harvinaisempaa, sillä alle 4 % metsästäjistä käy metsästysmatkoilla ulkomailla. Yleisimmin metsästysmatkalle lähdetään Viroon tai Ruotsiin, mutta myös itäinen Keski-Eurooppa ja Afrikka ovat suomalaisten metsästysmatkailijoiden kohteena (Toivonen 2009).

Suomessa on metsästyslain (28.6.1993/615) mukaan 60 riistaeläinlajia ja 15 rauhoittamatonta lajia. Lukumääräisesti eniten Suomessa metsästetään vesilintuja, joita saalistettiin 516 200 kappaletta vuonna 2008. Eniten metsästyspäiviä käytetään kuitenkin hirvieläinten metsästykseseen, 1,9 miljoonaa metsästyspäivää vuonna 2008 (Toivonen 2009). Hirvieläimillä on myös suurin taloudellinen arvo Suomen riistasaaliista. Vuonna 2008 Suomessa kaadettiin yhteensä 57 000 hirveä ja 26 000 valkohäntäpeuraa. Näistä saatiin lihaa yhteensä 8,8 miljoonaa kiloa, mikä kattaa 88 % koko 10 miljoonan kilon vuosittaisesta riistasaaliista. Saadun lihan kokonaisarvo oli 73 miljoonaa euroa (Metsäntutkimuslaitos 2009).

Koira on tärkeä metsästyskaveri monelle suomalaiselle metsästäjälle. Yli kaksi kolmannesta on kiinnostunut metsästäämään koiran kanssa. Erityisesti metsäkanalintujen metsästäminen pystykorvaa apuna käyttäen ja jänismetsästys ajokoiraa apuna käyttäen ovat suomalaisten metsästäjien suosiossa. Tästä huolimatta vain kolmannes metsästäjistä omistaa koiran. Koirametsästyksen lisäksi metsäkanalintujen metsästäminen yksinään kulkien kiinnostaa suomalaisia metsästäjiä (Toivonen 2009).

Metsästyksessä yleisimmin käytetty ase on haulikko ja sitä käyttää noin 80 % metsästäjistä. Seuraavaksi yleisin asetyyppi on rihlattu luotiase, jota käyttää noin 60 % metsästäjistä. Jousen käyttäminen metsästysaseena on erittäin harvinaista Suomessa, ja vain 1 % metsästää jousella (Toivonen 2009).

Kiireinen elämänrytmi ja kaupungistuminen vaikuttavat paljon myös metsästäjiin. Yli puolet suomalaisista metsästäjistä toivoisi saavansa lisää aikaa harrastukselleen. Metsästysharrastusta rajoittavat eniten kiireisyys, perhesyyt ja oman maan puuttuminen. Tärkeimmät motiivit harrastukselle sen sijaan ovat luonnosta nauttiminen, metsästyksen merkitys terveydelle ja kunnolle sekä yhdessäolo toisten metsästäjien kanssa. Myös riistakantojen säättely ja metsästysvietti ovat tärkeitä motiiveja (Toivonen 2009).

2.3 Metsästysmatkailu Suomessa

Metsästyksellä on Suomessa pitkät perinteet. Ennen sen merkitys ravinnonsaantilähteenä oli merkittävä, mutta nykyään se on enemmän vapaa-ajan harrastus. Metsästyksen suosiosta huolimatta metsästysmatkailun potentiaalia ei ole Suomessa hyödynnetty kovin tehokkaasti. Osasyynä metsästysmatkailun vähyyteen on pelko, että metsästysturistit vaikuttavat negatiivisesti paikallisten metsästäjien metsästysmahdollisuuksiin. Metsästysmatkailulla voisi kuitenkin olla merkittävä taloudellinen merkitys etenkin syrjäseutujen ihmisille (Matilainen ja Keskinarkaus 2010).

Suomessa ei ole tehty tarkkaa tutkimusta metsästysmatkailua tarjoavista yrityksistä ja niiden määrästä, koska niitä on vaikea erottaa muista matkailuyrityksistä Suomessa käytettävän tilastoluokituksen vuoksi. Joidenkin arvioiden mukaan maassamme toimii noin 500–1000 matkailuyritystä, jotka myyvät metsästyslupia yksittäisille turisteille ja noin 200 yritystä, jotka myyvät metsästysmatkailupalveluja muun toimintansa ohessa. Kuitenkin vain noin 10–20 yritystä voidaan katsoa ammattimaisiksi metsästysmatkailuyrityksiksi, jotka ovat erikoistuneet puhtaasti metsästysmatkailuun (Rutanen ym. 2007). Noin 40–50 kaikista suomalaisista metsästysmatkailupalveluja tarjoavista yrityksistä markkinoi aktiivisesti palvelujaan myös ulkomaisille ryhmille. Nämä yritykset tarjoavat asiakkailleen metsästyksen lisäksi kalastusta, majoituksen, ruokailun ja muita lähinnä luontoon liittyviä aktiviteetteja (Keskinarkaus ym. 2009).

Suomessa tapahtuvasta metsästysmatkailusta voidaan tunnistaa kaksi pääasiakasryhmää. Suuremman näistä ryhmistä muodostavat kotimaiset metsästysmatkailijat, jotka metsästävät valtion mailla, pääosin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Suuri osa tämän ryhmän matkailijoista ostaa lupansa suoraan Metsähallituksen maksullisia luontomatkailupalveluita tarjoavalta Villi Pohjolalta ja järjestää matkan itse. Yleensä nämä kotimaiset omatoimituristit ostavat kohteesta vain peruspalvelut, kuten majoituksen ja elintarvikkeet. Kotimaisia metsästysmatkailijoita Metsähallituksen mailla käy vuosittain 35 000–38 000, joten suurella todennäköisyydellä osa tästä ryhmästä käyttää myös alueen muita palveluita ja jättää rahaa alueen yrittäjille (Matilainen ja Keskinarkaus 2010).

Toinen metsästysmatkailijaryhmä muodostuu ulkomaisista matkailijoista ja yritysryhmistä, jotka varaavat matkansa ulkopuolisen myyntiorganisaation välityksellä. Yleensä he ostavat

valmiin pakettiin, johon sisältyy metsästysoikeuksien lisäksi esimerkiksi opaspalvelut ja muita aktiviteetteja. Tämä ryhmä ei ole lukumäärällisesti kovinkaan suuri, mutta taloudellisesti sen merkitys asiakasta kohden on huomattavasti suurempi kuin yksittäisillä kotimaisilla metsästysmatkailijoilla. Esimerkiksi vuonna 2007 Suomessa vieraili arviolta 2 000 ulkomaista metsästäjää (Matilainen ja Keskinarkaus 2010).

2.4 Tärkeimmät metsästysmatkailun toimintamallit Suomessa

Yleisimmin metsästysmatkoilla Suomessa metsästettävät eläinlajit ovat hirvi (*Alces alces*), riekko (*Lagopus lagopus*), teeri (*Tetrao tetrix*) ja metso (*Tetrao urogallus*). Hirvenmetsästyksen osalta metsästysmatkailu perustuu yleensä läheiseen yhteistyöhön paikallisten metsästysseurojen kanssa. Metsästysmatkailua harjoittavat metsästysseurat ovat sopineet metsästysmatkailuyritysten kanssa yhteistyöstä, jossa seura järjestää hirvenmetsästysmahdollisuuden metsästysmatkailijoille seuran omilla metsästysalueilla. Myös hirvien kaatoluvat menevät seuran omasta kiintiöstä. Metsästysmatkailuun varataan vuosittain vain sen verran lupia, että seuran jäsenten oma metsästysharrastus ei merkittävästi kärsi tästä taloudellisesta toiminnasta (Matilainen ja Keskinarkaus 2010).

Keskinarkaus ym. (2009) ovat tutkineet valtion mailla tapahtuvaa metsästysmatkailua ja eri toimintamalleja. Tutkimuksessaan he havaitsivat hirvenmetsästyksen osalta neljä erilaista toimintamallia: 1) yritykset myyvät hirvenmetsästysmahdollisuutta, jonka ne järjestävät yhteistyössä paikallisen metsästysseuran kanssa; 2) seurat myyvät hirvenmetsästysmahdollisuutta ja ostavat matkailupalveluja yrityksiltä; 3) seurat toimivat yksin ottaen asiakkaita mukaan omaan jahtiinsa ja 4) yritykset toimivat yksin hakien asiakkailleen oman alueen ja pyyntiluvan. On olemassa myös viides malli, jossa ulkopaikkakuntalaiset metsästäjät vuokraavat maat valtiolta omatoimisesti ja toteuttavat jahdin ilman ulkopuolisen yrityksen avustusta. Tätä mallia ei kuitenkaan Keskinarkauksen ym. (2009) tutkimuksessa tarkasteltu kaupallisena toimintatapana, koska siihen ei suoraan liity kaupallisia palveluita.

Malleissa 1–3 asiakas liittyy hirvenmetsästyslupaan saaneeseen seurueeseen jälkikäteen maksamalla 42 euron kausiluvan valtion maille. Näissä malleissa kaadettujen hirvien osuus menee seurojen omasta kiintiöstä, mutta myös lihat jäävät seuralle. Näin ollen vain kaatomahdollisuus on kaupallistettu metsästysmatkailijoille. Nämä mallit ovat Matilaisen ja

Keskinarkauksen (2009) mukaan sosiaalisesti huomattavasti kestävämpiä kuin malli 4, koska taloudellinen hyöty metsästyksessä jää seuralle eikä metsästyksellä vaikuta muiden lähialueella toimivien seurojen kaatokiintiöihin. Näillä malleilla ei myöskään havaittu merkittävää vastustusta paikallisten metsästäjien ja metsästysmatkailuyritysten keskuudessa (Matilainen ja Keskinarkaus 2009).

Pienriistan osalta Matilainen ja Keskinarkaus (2009) havaitsivat kaksi toimintamallia valtion mailla: 1) asiakkaat ostavat luvan Villi Pohjolalta tai 2) yrittäjä ostaa asiakkaalle luvan Villi Pohjolalta (tämä mahdollisuus poistunut vuonna 2010). Pienriistasaaliista valtion mailla kilpailee kolme ryhmää: paikalliset metsästäjät (joilla on lain suoma ensisijainen oikeus metsästämiseen), lupametsästäjät (joille myydään lupina se kestävä riistakanta, jota paikalliset eivät metsästä) ja metsästysmatkailuyrittäjät (jotka haluavat lupia asiakkailleen). Suurin osa paikallisista metsästäjistä suhtautuu pienriistan metsästyslupien myyntiin neutraalisti niin kauan, kun asia ei vaikuta heidän omiin metsästysmahdollisuuksiinsa (Matilainen ja Keskinarkaus 2009).

2.5 Metsästysmatkailun taloudellinen merkitys

Matkailu on merkittävä elinkeino Suomessa etenkin syrjäisillä alueilla sijaitsevien matkailukeskusten yhteydessä. Pääosa maamme matkailukeskuksista sijaitsee taajamien ja kasvukeskusten ulkopuolella. Etenkin ulkomaisille vapaa-ajanmatkailijoille luonto ja siihen liittyvät aktiviteetit ovat merkittävimmät syyt valita Suomi matkakohteeksi (Kauppa- ja teollisuusministeriö 2006). Tähän perustuu myös metsästysmatkailun potentiaali kasvavana toimialana Suomessa. Matkailuklusterin liikevaihto vuonna 2008 Suomessa oli noin 14,9 miljardia euroa, ja se työllisti kausiluonteisesti yli 100 000 henkilöä (Harju-Autti 2010). Metsästysmatkailun osalta tarkkoja taloudellisia tunnuslukuja Suomessa on vaikea tutkia, koska siitä saatavat tulot hajautuvat useaan eri kategoriaan. Tästä syystä tarkkaa selvitystä metsästysmatkailun kokonaisuudesta Suomen taloudelle ei ole tehty.

Keskinarkaus ja Matilainen (2010) ovat tutkineet metsästysmatkailun aluetaloudellisia merkityksiä käyttäen esimerkkinä Itä-Lapin seutukuntaa. Tutkimuksen mukaan tällä alueella pienriistaluvan ostaneet 3 500 omatoimista lupametsästäjää kuluttivat alueella noin 2,4 miljoonaa euroa vuonna 2008. Tulosten perusteella tämä tuo aluetalouteen vajaan 5 miljoonaa euroa uutta ostovoimaa. Yhden pienriistaluvan myynnin suora taloudellinen vaikutus oli

vajaat 700 euroa ja aluetaloudellinen kokonaisvaikutus noin 1 400 euroa. Korkean palvelutason yritysten kautta tulevien matkailijoiden alueelle tuoma aluetaloudellinen kokonaisvaikutus on jopa 2 450 euroa henkilöltä. Metsästyksen pitkälle tuotteistaneen yrityksen kautta myyty lupa lisää aluetalouden ostovoimaa yli puolet enemmän kuin omatoimiselle metsästäjälle myyty lupa. Tämä johtuu rahan vaikutuksen kertautumisesta oman alueen alihankintaverkostoissa (Keskinarkaus ja Matilainen 2010).

Metsästysmatkailu on tärkeä elinkeino monelle maalle ympäri maailman. Erityisen suosittuja kohteita metsästysmatkoille ovat mm. monet Afrikan valtiot, kuten Tansania. Tansaniassa on noin 130 metsästysaluetta, ja ne kattavat yli 200 000 neliökilometrin alueen. Metsästettäviä riistalajeja maassa on 60. Tansaniassa metsästysmatkailun merkitys maan taloudelle on kasvanut vuosi vuodelta ja joillakin alueilla kävijämäärät ovat nousseet jopa 400 % vuodesta 1988 vuoteen 2001. Myös kokonaistaloudellinen vaikutus on kasvanut vajaasta viidestä miljoonasta dollarista lähes 30 miljoonaan dollariin kyseisellä ajanjaksolla (Baldus ja Cauldwell 2004). Metsästysmahdollisuudet Tansaniassa ovat huomattavasti paremmat verrattuna Suomeen johtuen suuremmista riistaeläinmääristä ja laajemmista alueista. Tästäkin huolimatta se toimii hyvänä esimerkkinä Suomelle siitä, kuinka paljon potentiaalia metsästysmatkailussa on, kun sitä hyödynnetään oikein.

2.6 Tyypilliset metsästysmatkailijat Suomessa aiempien tutkimusten mukaan

Rutasen ym. (2007) mukaan tyypilliset metsästysmatkailupalvelujen käyttäjät Suomessa ovat 30–60-vuotiaita miehiä. Heidät voidaan jakaa karkeasti kolmeen eri ryhmään: suomalaiset vapaa-ajan metsästäjät, ulkomaiset vapaa-ajan metsästäjät ja yritysasiakkaat. Yritysasiakkaiden ryhmään kuuluu tyypillisesti jonkin suomalaisen yrityksen osakkaita tai asiakkaita. Suomalaiset vapaa-ajan metsästäjät asuvat tyypillisesti Etelä-Suomen kaupungeissa ja taajamissa, joten heillä ei ole mahdollisuutta harjoittaa metsästystä kotiseuduillaan. Suomalaisten vapaa-ajanmetsästäjien tärkeimmät motiivit lähteä metsästysmatkalle ovat erilaiset metsästyskokemukset, alkukantaisen luonnon etsiminen ja paremmat mahdollisuudet harrastaa esimerkiksi koirametsästystä (Rutanen ym. 2007). He ovat myös yleensä itsenäisiä ja ostavat joissakin tapauksissa ainoastaan metsästyslupan. Kuitenkin noin 70 % esimerkiksi riekon metsästyslupan Lappiin ostaneista metsästysmatkailijoista osti myös majoituspalvelun paikalliselta majoitusalan yritykseltä. Heidän vaatimuksena majoituksen suhteen ovat yleensä varsin matalat. Saunomis- ja

ruokailumahdollisuuden lisäksi he käyttävät harvoin muita turistipalveluja (Liukkonen ym. 2007).

Ulkomaisilla metsästysmatkailijoilla vaatimukset ovat yleensä paljon suomalaisia suuremmat. Heille on tärkeää, että majoitus on korkeatasoinen, ja sen täytyy sijaita lähellä metsästysalueita. Näiden lisäksi ulkomaiset metsästäjät kiinnittävät paljon huomiota korkealaatuisiin metsästysmahdollisuuksiin matkaa varatessaan (Lämsä ja Hietala 1996, Matilainen ja Pouta-Pohjosaho 2003 julkaisussa Rutanen ym. 2007).

3 MATKAILUN MOTIIVIT

3.1 Matkustusmotiivit yleisesti

Yksilön matkustuspäätöksiin liittyviä tekijöitä kutsutaan yleisesti matkustusmotiiveiksi (Komppula ja Boxberg 2005). Matkustusmotiivit ovat vastaus kysymykseen ”Miksi ihmiset haluavat matkustaa?” (Dann 1977). Lundberg (1972 teoksessa Dann 1981) esittää, että vastaus tähän kysymykseen löytyy kahdesta tekijästä: 1) yksilöstä ja hänen kulttuurillisista taustatekijöistään ja 2) mahdollisuudesta, että yksilön kertomat motiivit ovat vain heijastuksia hänen todellisista syvemmistä tarpeistaan, joita hän ei tunnista tai ei halua ulkopuolisille kertoa.

Yksilön persoonallisuus ja asenteet vaikuttavat matkustusmotiiveihin. Persoonallisuus luonnehtii yksilön ominaisuuksia ja käyttäytymismalleja. Vaikka se mielletään yleensä varsin pysyväksi ominaisuudeksi, persoonallisuus voi muuttua pitkällä aikavälillä uusien tapahtumien ja kokemusten myötä. Asenteet ovat yksilön taipumuksia reagoida erilaisiin tilanteisiin. Ne muokkautuvat kokemusten ja henkilökohtaisten tilanteiden mukaan, ja niihin voidaan vaikuttaa muun muassa mainonnalla ja markkinoinnilla. Asenteilla onkin merkittävä rooli matkustusmotiivien syntymisessä (Albanese ja Boedeker 2002). Myös muiden taustatekijöiden, kuten iän, on todettu vaikuttavan yksilön matkustusmotiiveihin. Nuoret toivovat usein lomaltaan aktiviteetteja, kun vanhemmat ihmiset taas haluavat lomaila rauhallisessa ympäristössä (Komppula ja Boxberg 2005).

Hallitseva motiiviteoria matkailun viitekehyksessä on Dannin (1977, 1981) esittelemä push-pull-teoria. Hänen mukaansa matkailumotiivit muodostuvat kahdesta vastakkaisesta tekijästä, push- ja pull-tekijöistä. Push-tekijät ovat matkan ensisijaisia motiiveja ja ne toimivat yksilöä matkalle ”työntävinä” tekijöinä. Perinteisesti ne ovat hyviä selittämään sitä, miksi yksilö haluaa lähteä matkalle (Crompton 1979). Syitä voivat olla esimerkiksi työhön, viihteeseen ja huvitteluun tai sosiaalisiin ja henkilöiden välisiin suhteisiin liittyvät motiivit tai fyysiset ja fysiologiset motiivit (Komppula ja Boxberg 2005). Pull- eli vetovoimatekijät ovat puolestaan matkan toissijaisia motiiveja, ja ne selittävät minne ja miten matkustetaan (Crompton 1979).

3.1.1 Ensisijaiset matkustusmotiivit (push)

Yksi merkittävimmistä matkailumotiiveja käsittelevistä teoksista on Cromptonin vuonna 1979 tekemä tutkimus. Empiirisessä tutkimuksessaan hän haastatteli 39 aikuista selvittääkseen vapaa-ajan matkailijoiden keskeisiä matkustusmotiiveja. Haastattelujen perusteelle Crompton (1979) tunnisti seitsemän motiivia, jotka vaikuttivat vapaa-ajan matkailijoiden matkustuspäätökseen, ja kaksi matkakohteen valintaan vaikuttavaa tekijää. Matkustuspäätökseen eniten vaikuttavia tekijöitä oli Cromptonin (1979) tutkimuksen mukaan seitsemän ja ne ovat: 1) *pakeneminen totutusta ympäristöstä*, 2) *itsetutkiskelu ja -arviointi*, 3) *rentoutuminen*, 4) *maine*, 5) *lähentyminen ystävien ja sukulaisten kanssa*, 6) *uusien ihmisten tapaaminen sekä* 7) *pako sosiaalisesti hyväksyttävistä arkirooleista*. Kaksi jäljelle jäävää motiivia, 8) *uuden kokeminen* ja 9) *oppiminen*, vaikuttavat Cromptonin (1979) mukaan matkakohteenvalintaan, ja ne hän nimesi kulttuurisiksi motiiveiksi.

Dann (1977) tunnisti kaksi matkustuspäätökseen vaikuttavaa push-tekijää: *piiloutuminen* ja *statuksen kohottaminen*. Piiloutumisella hän tarkoittaa yksilön halua jättää arkiset roolit ja tutun sosiaalisen ympäristön tuomat paineet taakseen. Statuksen kohottaminen puolestaan ilmentää yksilön halua kohottaa asemaansa ja statustaan muiden silmissä matkailun avulla. Myöhemmin Dann (1981) esitteli seitsemän lähestymistapaa matkailumotiivien tutkimiseen. Ne ovat: 1) matkailu on vastaus sille, mitä elämästä puuttuu, mutta mitä siltä halutaan; 2) kohteen pull-tekijät määräävät kohteen, kun ensisijainen matkustuspäätös on tehty; 3) motivaationa fantasia, eli halu tehdä arkielämässä sopimattomia tai kiellettyjä asioita; 4) matkan tarkoitus motiivina; 5) motiivit matkailijatyypeittäin; 6) motivaatio ja matkailuelämykset; 7) ennalta suunnitellut aktiviteetit motiiveina.

Iso-Ahola (1982) toteaa, että tutkittaessa ja tunnistettaessa yksilön matkustusmotiiveja on tärkeää tunnistaa ne motiivit, jotka aiheuttavat ja ohjaavat käyttäytymistä. Hänen mukaansa tällaisia motiiveja ovat *etsiminen* ja *pakeneminen*. Etsimisillä hän tarkoittaa yksilön halua etsiä sisäisiä palkintoja matkustamalla erilasiin ympäristöihin. Mielihyvän lähteinä voivat olla esimerkiksi itsensä haastaminen ja uuden oppiminen. Pakenemisen avulla yksilö voi puolestaan jättää taakseen arjen murheet ja henkilökohtaiset ongelmansa ja rentoutua (Iso-Ahola 1982).

Niin Cromptonin (1979) seitsemän sosiaalipsykologista motiivia, Dannin (1977) piiloutuminen ja statuksen kohottaminen kuin Iso-Aholan (1982) etsiminen ja pakeneminen ovat esimerkkejä matkailun push-tekijöistä. Dann (1981) kuitenkin toteaa, että yhden motiivin sijaan matkailijalla saattaa olla useita, osa jopa tiedostamattomia, matkustuspäätökseen ja matkakohteen valintaan vaikuttavia motiiveja.

3.1.2 Toissijaiset matkustusmotiivit (pull)

Toissijaiset matkustusmotiivit määrittävät lopullisen matkakohteen. Niihin vaikuttavat muun muassa se, minkälaisia tarpeita matkalla halutaan tyydyttää ja minkälaisia kokemuksia matkalta odotetaan (Ryan 2003). Matkustuskohteen ominaisuudet, kuten auringonpaiste, meren läheisyys ja rauhallinen elämäntyyli, ovat hyviä esimerkkejä toissijaisista matkustusmotiiveista eli pull-tekijöistä (Dann 1977, Crompton 1979). Ne määrittävät ja täsmentävät ensisijaisia matkustusmotiiveja, ja niitä mietitään yleensä vasta, kun ensisijainen motiivi, eli syy matkalle lähtöön, on selvillä.

Toissijaiset matkustusmotiivit voidaan jaotella sisäisiin ja ulkoisiin motiiveihin. Sisäiset tekijät ovat henkilökohtaisia, ja niitä ovat esimerkiksi terveys, käytettävissä olevat varat, perhesuhteet, asenteet ja käsitykset. Ulkoisia tekijöitä ovat puolestaan esimerkiksi yksilön tiedot eri matkakohteista ja matkanjärjestäjistä sekä aikaisemmat matkustuskokemukset. Toissijaiset motiivit liittyvät usein lomamatkailuun, mutta soveltuvilta osin ne käyvät myös liikematkailuun (Komppula ja Boxberg 2005).

Cromptonin (1979) havaitsi tutkimuksessaan kaksi toissijaista matkustusmotiivia: *uuden kokeminen* ja *oppiminen*. Cromptonin (1979) mukaan uuden kokemisen merkitys vaihtelee eri ihmisten välillä. Hänen tutkimuksensa vastaajat yhdistivät termin muun muassa sanoihin uteliaisuus, seikkailu ja uusi ja erilainen. Uuden kokeminen ei Cromptonin (1979) mukaan

tarkoita välttämättä kokonaan uuden tiedon saamista, vaan jo entuudestaan tutustakin paikasta saadut uudet kokemukset riittävät. Esimerkiksi tietyn nähtävyyden näkeminen televisiossa ennen matkaa ei vähennä sen elämyksellistä arvoa, kun se nähdään paikan päällä omin silmin (Crompton 1979).

Cromptonin (1979) mukaan suurin osa hänen tutkimuksensa vastaajista valitsee mieluummin ennen kokemattoman matkakohteen, koska he eivät tunne saavansa samanlaisia elämyksiä jo aikaisemmin nähdyistä kohteista. Crompton (1979) kuitenkin mainitsee, että vastaajista löytyy myös sellaisia henkilöitä, jotka vierailevat samassa kohteessa vuodesta toiseen. Syitä tälle käyttäytymiselle on Cromptonin (1979) mukaan kolme. Ensimmäiseksi syyksi hän mainitsee sen, että näille henkilöille matkan ensisijaiset motiivit painavat vaakakupissa toissijaisia motiiveja enemmän. Toisena syynä on se, että tähän ryhmään kuuluvilla henkilöillä ei ole tarpeeksi tietoa siitä, että muutkin kohteet voivat tyydyttää heidän tarpeitaan. Kolmantena syynä Crompton (1979) mainitsee pelon ja jännityksen, jonka uuden matkakohteen valinta henkilölle aiheuttaisi.

Oppiminen oli Cromptonin (1979) mukaan toinen matkakohteen valintaan vaikuttavista tekijöistä. Monille hänen tutkimuksena vastaajista oli tärkeää, että lomamatka opettaa heidän lapsilleen jotain uutta. Osalle vastaajista tämä oli pääasiallinen syy tietyn kohteen valintaan. Myös tiettyjen nähtävyyksien tai kohteiden sijainti matkakohteessa vaikuttaa monesti matkakohteen valintaan. Osalle Cromptonin (1979) tutkimuksen vastaajista kulttuurillisesti merkittävien paikkojen näkeminen oli jopa moraalinen velvoite. Heidän mielestään matkan opetukselliset hyödyt menetetään, mikäli tärkeät kohteet tai ilmiöt jäävät näkemättä (Crompton 1979).

Järviluoma (2006) on esitellyt tutkimuksessaan 17 aikaisemmissa tutkimuksissa havaittua matkakohteen valintaprosessin mallia. Tämä todistaa ainakin sen, että matkakohteen valinta on akateemisesti mielenkiintoinen prosessi, mutta se on merkittävä kysymys myös käytännön matkailumarkkinoinnin kannalta. Järviluoman (2006) mukaan matkakohteen valinta tapahtuu muun muassa yksilön taloudellisten, ajallisten ja terveydellisten reunaehtojen puitteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että matkailija vertailee eri matkakohteita lomalle asettamiensa tavoitteiden ja edellä mainittujen rajoitteiden puitteissa ja valitsee ehdot parhaiten täyttävän kohteen. Matkakohteen ominaisuuksista Järviluoma (2006) käyttää termiä matkailun vetovoimatekijät. Hänen mukaansa niitä ovat esimerkiksi luonto tai kaunis maisema. Toisia matkailijoita

kohteeseen voivat ”vetää” puolestaan mahdollisuudet tiettyyn harrastusmahdollisuuteen (Järviluoma 2006).

3.2 Metsästyksen ja metsästysmatkailun motiivit

Matkailun motiiveja selvittävässä tutkimuksessa nojaututaan usein Beardin ja Raghebin (1980) muodostamaan kattavaan motiivilistaukseen, Leisure Motivation Scaleen. Se sisältää 103 kohtaa, ja sen on todettu useissa tutkimuksissa olevan toimiva tapa mitata matkailijoiden motiiveja. Muun muassa Ryan ja Glendon (1998) ovat käyttäneet lyhennettyä versiota kyseisestä listasta tutkiessaan britannialaisten matkailijoiden matkakohteen valintaan vaikuttavia tekijöitä. Myös tässä tutkimuksessa kysytyt metsästysmatkailun motiivit perustuvat pohjimmiltaan metsästysmatkailun viitekehykseen muunneltuun Leisure Motivation Scaleen. Aikaisemmin metsästyksen ja luontomatkailun motiiveja ovat tutkineet esimerkiksi Floyd ja Gramann (1997), Fulton ja Lawrence (2006), Schroeder ym. (2006), Radder ja Bech-Larsen (2008) sekä Nygård ja Uthardt (2009a). Seuraavassa tärkeimpiä tuloksia heidän tutkimuksistaan, jotka toimivat tieteellisenä viitekehyksenä tälle tutkimukselle metsästysmatkailun motiiveista.

3.2.1 Ensisijaiset metsästysmatkailumotiivit

Metsästysmatkailun motiivit liittyvät vahvasti metsästysharrastuksen motiiveihin. Nygård ja Uthardt (2009a) ovat tutkineet suomalaisten metsästäjien motiiveja harrastukselleen. Motiivit vaihtelevat metsästäjän taustan mukaan. Metsää omistavien metsästäjien keskuudessa esimerkiksi halu vähentää riistan metsälle aiheuttamia tuhoja voi olla tärkeä motiivi. Toisille tärkeitä ovat yhteisyyden tunne tai mahdollisuus käyttää omaa koiraa. Tutkimuksen mukaan tärkein syy suomalaisten metsästysharrastukselle ovat kuitenkin luontoelämykset. Elämyksiä haetaan mieluiten yksin tai pienessä tutussa porukassa. Nygårdin ja Uthardtin (2009a) mukaan myös sosiaaliset kontaktit ja metsästyksen elämänmuotona kiinnostivat suomalaisia metsästäjiä. Nygård ja Uthardt (2009a) löysivät tutkimuksen perusteella kaksi selvää metsästäjien ryhmää. Toinen ryhmä korosti enemmän metsästyksen aineellisia vaikuttimia, kun taas toiselle ryhmälle aineettomat vaikuttimet merkitsivät enemmän. Aineellisia vaikuttimia arvostavaan ryhmään kuuluville henkilöille merkittäviä tekijöitä olivat muun muassa metsätuhojen ja liikenneonnettomuuksien vähentäminen sekä ase- ja ampumaharrastus. Aineettomia vaikuttimia korostavat metsästäjät sen sijaan näkevät metsästysharrastuksen ensisijaisesti vapaa-ajan harrastuksena ja tapana pitää yllä fyysistä kuntoa. Ikäluokittain tarkasteltuna

ryhmien välillä oli pientä eroa. Pääsääntöisesti aineellisia vaikuttimia arvostavat metsästäjät olivat hieman toista ryhmää nuorempia. Asuinpaikan ja koulutustaustan vaikutukset arvostukseen olivat myös selviä. Kaupunki- ja taajama-alueilla asuvat korkeasti koulutetut ihmiset arvostivat metsästyksen aineettomia vaikuttimia huomattavasti aineellisia vaikuttimia enemmän (Nygård ja Uthardt 2009a).

Schroeder ym. (2006) ovat tutkineet minnesotalaisia vesilintujen metsästäjiä. Tutkimuksen tavoitteena oli segmentoida metsästäjiä metsästysmotiivien perusteella. Klusterianalyysin avulla he onnistuivat tunnistamaan kaksi erilaista metsästäjäryhmää, *intoilijat* ja *osallistujat*. Intoilijoiden ryhmä jaettiin tuloksia tavoitteleviin ja sosiaalista kanssakäymistä arvostaviin metsästäjiin. *Intoilijoiden* ryhmään kuuluneet metsästäjät metsästivät enemmän ja useammin kuin *osallistujien* ryhmään kuuluneet metsästäjät. Intoilijat myös arvostivat lähes kaikkia kysytyjä motivaatiotekijöitä enemmän kuin muut vastaajat. *Osallistujien* ryhmän Schroeder ym. (2006) jakoivat vielä kolmeen ryhmään, jotka olivat kauan vesilintujen metsästystä harrastaneet metsästäjät, vähemmän sitoutuneet metsästäjät ja satunnaiset virkistysmetsästäjät.

Tärkeimmät motiivit koko vastaajaryhmässä olivat luonnosta ja ulkoilusta nauttiminen, hyvä käyttäytyminen toisia metsästäjiä kohtaan ja pääseminen pois ihmisvilinästä. Myös riistan näkeminen ja ystävien kanssa yhdessäolo olivat merkittäviä tekijöitä minnesotalaisille vesilintujen metsästäjille (Schroeder ym. 2006).

Sosiaaliset kontaktit, luonnosta nauttiminen ja rentoutuminen nousivat tärkeiksi motiiveiksi myös Radderin ja Bech-Larsenin (2008) tekemässä tutkimuksessa. Heidän tutkimuksensa kohteena olivat eteläafrikkalaiset metsästäjät. Miehistä identiteettiä korostavat tekijät, kuten eläinten voittaminen ja lihan saaminen, olivat myös tärkeitä eteläafrikkalaisille metsästäjille. Eläinten voittamisella ei tarkoitettu tappamista ja ampumista vaan tunnetta kyttäämisen ja jahdin onnistumisesta. Lähes puolet vastaajista ilmoitti, että he eivät pitäneet eläinten tappamisesta (Radder ja Bech-Larsen 2008).

Myös Floyd ja Gramann (1997) ovat tutkimuksessaan segmentoineet metsästäjiä metsästysmotiivien perusteelle. Tutkimuksen aineisto on kerätty Yhdysvalloissa Texasin, Oklahoman, Louisianan, Floridan ja Michiganin osavaltioiden alueella asuvilta metsästäjiltä. Luokittelu on tehty klusterianalyysia käyttäen. Aineiston perusteella he ovat löytäneet neljä metsästäjäryhmää, jotka ovat ulkoilmasta nauttijat (*outdoor enthusiast*), saaliin maksimoijat

(*high-challenge harvester*), metsästyksessä nauttijat (*low-challenge harvester*) ja mukanaolijat (*nonharvester*). Ulkoilmasta nauttijat arvostavat metsästyksessä eniten mahdollisuutta nauttia luonnosta ja pitää yllä fyysistä kuntoa. Saaliin maksimoijien ensisijaisena tavoitteena oli ryhmän nimen mukaan saada saaliskiintiöt täyteen. Metsästyksessä nauttijat sen sijaan arvostivat ulkoilmasta nauttijoiden tavoin luonnossa liikkumista ja kuntoilua. Heille oli kuitenkin tärkeää myös päästä käyttämään metsästysvälineitä, kehittää omia metsästystaitoja ja ampua isoa riistaa. Mukanaolijoille tärkeintä oli lähinnä pääseminen pois arkirutiineista.

Tarkasteltaessa ryhmien arvostuksia metsästysmatkakohdetta kohtaan erot ovat selvät. Ulkoilmasta nauttijat arvostivat toisten metsästäjien näkemistä metsästysalueella. He myös pitivät metsästämisestä asutuilla ja helposti saavutettavilla alueilla. Saaliin maksimoijat puolestaan edustivat toista ääripäätä ja arvostivat vaikeasti saavutettavia ja syrjäisiä paikkoja. Tämän ryhmän metsästäjät eivät myöskään halunneet nähdä toisia metsästäjiä metsästysalueella (Floyd ja Gramann (1997)).

Metsästysmatkailun motiivit ovat monilta osin yhteneviä muun luonto- ja hyvinvointimatkailun motiivien kanssa. Tyypillinen maaseudulle tuleva hyvinvointimatkailija on Pesosen ja Komppulan (2010) mukaan 45–54-vuotias nainen, joka on viettänyt lapsuutensa maaseudulla. Heidän tutkimuksensa esille tulleet hyvinvointimatkailijoiden matkustusmotiivit ovat monilta osin samankaltaisia kuin esimerkiksi Schroederin ym. (2006) sekä Nygårdin ja Uthardt (2009a) tutkimuksissa havaitut metsästysmotiivit.

3.2.2 Toissijaiset metsästysmatkailumotiivit

Tässä työssä metsästysmatkakohteen valintaan vaikuttavia tekijöitä kysyttiin 27 väittämää sisältävän kysymyslistan avulla. Kysymykset perustuivat taulukon 2 mukaisesti aikaisempiin tutkimuksiin sekä teemahaastattelujen tuloksiin.

Hunt ym. (2004) ovat tutkineet Kanadan Thunder Bayn alueella metsästäviä hirvenmetsästäjiä. Heidän tutkimuksensa koostui useasta eri osiosta, ja sen tarkoituksena oli profiloida alueen hirvenmetsästäjiä sekä selvittää, mitkä kohteen ominaisuudet ovat tärkeitä hirvenmetsästäjille. Heidän tutkimuksensa tulosten perusteella kohderyhmäksi valitut hirvenmetsästäjät arvostivat seuraavia metsästyskohteen ominaisuuksia: metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna, vähän muita metsästäjiä alueella, korkea hirvitiheys,

vesistöjen läheisyys ja lyhyt rehevä kasvillisuus. Tämän lisäksi myös kanadalaiset hirvenmetsästäjät arvostivat alueen helppoa saavutettavuutta.

Hunt ym. (2004) luokittelivat vastaajat luokkiin muun muassa iän, asuinpaikan, metsästystavan, metsästyskokemuksen ja matkan tarkoituksen perusteella. Tulosten perusteella nuoret metsästäjät arvostavat muiden metsästäjien vähäistä määrää enemmän kuin vanhemmat metsästäjät. Alueen helppokulkuisuus oli puolestaan tärkeämpää niille metsästäjille, jotka ovat tottuneet liikkumaan metsästysalueella autolla, kun taas kävelemään tottuneille ja mönkijää käyttäville metsästäjille tämä ei ollut niin tärkeää. Hirvihavainnot olivat puolestaan tärkeimpiä maaseudulla asuville, nuorille ja kokemattomammille metsästäjille.

Järviluoma (2006) on tutkinut luonnon merkitystä matkailun vetovoimatekijänä neljässä Lapin matkailukeskuksessa. Vaikka tutkimus käsittelee luontomatkailua, ovat monet matkakohteen kriteerit hyvin rinnastettavissa metsästysmatkakohteen valintaan vaikuttaviin kriteereihin. Tutkimuksen tulosten mukaan luonnon hiljaisuus ja rauha, kauniit maisemat ja luonto yleensäkin ovat tärkeitä matkakohteen valintaan vaikuttavia tekijöitä. Järviluoman (2006) mukaan naiset arvostavat luonnon merkitystä matkakohteen valinnassa miehiä enemmän. Myös ikä vaikuttaa luonnon merkitykseen kohdevalinnan syynä, sillä vanhemmat ikäluokat suuntaavat matkansa luonnonläheisiin paikkoihin nuoria useammin (Järviluoma 2006). Laadukkaat majoitus- ja ravintolapalvelut sekä matkan kustannukset ovat Järviluoman (2006) mukaan tärkeitä kriteerejä tutkimukseen osallistuneiden keskuudessa. Sen sijaan vilkkaan iltaelämän merkitys vaihteli paljon eri matkailukeskusten ja kävijöiden välillä (Järviluoma 2006).

4 AINEISTO JA MENETELMÄT

4.1 Tutkimusmenetelmä ja lomakkeen laadinta

Tutkimus on luonteeltaan kvantitatiivinen. Kvantitatiivisesta tutkimuksesta käytetään monia eri nimityksiä, kuten hypoteettis-deduktiivinen, eksperimentaalinen, positivistinen tai määrällinen tutkimus. Tämän tutkimusmenetelmän alkujuuret ovat luonnontieteissä, mutta nykyään menetelmää sovelletaan monilla eri tieteenaloilla (Hirsjärvi ym. 2007). Määrälliselle tutkimusmenetelmälle on tyypillistä hypoteesien esittäminen ja testaaminen tilastollisesti sekä tulosten tilastollinen taulukointi. Tuloksia verrataan aikaisempiin tutkimuksiin, ja aikaisempia teorioita käytetään hyväksi johtopäätösten tekemisessä (Hirsjärvi ym. 1998).

Tutkimus suoritettiin strukturoituna kyselytutkimuksena. Kyselytutkimus tunnetaan survey-tutkimuksen keskeisenä menetelmänä. Survey-tutkimus tarkoittaa sellaisia kyselyn, haastattelun ja havainnoinnin muotoja, joissa aineisto kerätään standardoidusti ja joissa kohdehenkilöt muodostavat otoksen tai näytteen tietystä perusjoukosta. Tämä tutkimus kohdennettiin niille suomalaisille metsästäjille, jotka harrastavat metsästysmatkailua. Osaan kysymyksistä pääsivät vastaamaan myös sellaiset henkilöt, jotka eivät käy metsästysmatkoilla. Tutkimuskysymysten asettelun takia tämän tutkimuksen perusjoukkona voidaan kuitenkin pitää suomalaisia metsästysmatkailun harrastajia koko metsästäjäkunnan sijaan.

Standardointi tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että asioita kysytään kaikilta vastaajilta täsmälleen samalla tavalla. Strukturoidussa kyselytutkimuksessa lomakkeen kysymysten ja väitteiden muoto ja esittämisjärjestys on täysin määrätty. Kysymykset ovat muodoltaan avoimia kysymyksiä, monivalintakysymyksiä tai erilaisiin asteikkoihin perustuvia (esim. likert-asteikko) (Hirsjärvi ym. 1998). Tässä tutkimuksessa käytettiin kaikkia näitä kysymysmuotoja.

Kyselytutkimuksen etuna voidaan pitää sitä, että sen avulla on helppo kerätä laajoja tutkimusaineistoja. Menetelmä säästää myös tutkijalta paljon, kun lomake voidaan lähettää kerralla suurellekin vastaajajoukolle. Tämä edellyttää kuitenkin lomakkeen huolellista suunnittelua. Kyselytutkimukseen liittyy myös muutamia heikkouksia. Koska tämänkaltaisessa tutkimuksessa vastaajia ei tavata henkilökohtaisesti, ei voida olla varmoja,

miten onnistuneita ja yksiselitteisiä kysymykset ja vastausvaihtoehdot ovat vastaajan näkökulmasta. Tämä ongelma voidaan kuitenkin minimoida juuri lomakkeen huolellisella suunnittelulla. Tässä tutkimuksessa ongelma pyrittiin poistamaan testauttamalla lomaketta testivastaajilla ennen varsinaista kyselyä. Ongelmana kyselytutkimuksessa voivat olla myös sellaiset vastaajat, jotka eivät kuulu perusjoukkoon tai eivät muuten vain suhtaudu tutkimukseen vakavasti eivätkä vastaa huolellisesti (Hirsjärvi ym. 1998).

Kysymyslomakkeen (liite 1) laadintaan käytettiin myös teemahaastatteluja, joilla selvitettiin alustavasti syitä suomalaisten metsästäjien metsästysharrastukseen ja metsästysmatkailuun. Kompula ja Suni (2011) suorittivat haastattelut kesän 2011 aikana.

Alustavaa kysymyslomaketta testautettiin useilla testivastaajilla, joilta saadun palautteen avulla kysymyksiin ja niiden muotoiluun tehtiin tarpeelliset muutokset. Kysymyksen 3 muotoilua muutettiin palautteen perusteella nykyiseen muotoonsa. Aikaisempi versio kysymyksestä kuului ”Kuinka usein käyt metsällä vuosittain elokuun alun ja joulukuun lopun välisenä aikana?” Tämän kuitenkin todettiin olevan huono kysymysmuoto, koska monilla metsästäjillä metsästyskausi jatkuu myös keväällä. Tämän lisäksi muutettiin kysymysten 4 ja 10 eläinlajilistauksia vastaamaan paremmin todellisuutta. Myös kysymyksen 8 lisättiin maita saadun palautteen perusteella. Näihin kysymyksiin jätettiin myös mahdollisuus avoimeen vastaukseen, koska listauksista oli mahdotonta tehdä täysin kattavia. Kysymyksissä 4, 8 ja 10 vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto. Kysymyksessä 9 kysyttiin vastaajien unelmametsästysmatkakohdetta. Tähän kysymykseen haluttiin muista kysymyksistä poiketen ainoastaan avoimia vastauksia.

Kysymyksestä 5 (Käytkö tai oletko käynyt yön yli kestäväillä metsästysmatkoilla?) tehtiin vastaajia jaotteleva kysymys. Vastausvaihtoehdot olivat: 1) Kyllä, 2) En, mutta aion tulevaisuudessa, 3) En. Ne vastaajat, jotka valitsivat vastausvaihtoehdon 1, pääsivät vastaamaan lomakkeen kaikkiin kysymyksiin. Vastausvaihtoehdon 2 antaneet vastaajat saivat vastata muihin kysymyksiin lukuun ottamatta kysymyksiä 6–8. Sen sijaan vastausvaihtoehdon 3 antaneet vastaajat siirtyivät suoraan kysymykseen 14. Tämä jaottelu tehtiin siksi, että vastauksia tärkeisiin kysymyksiin haluttiin vain niiltä vastaajilta, jotka harrastavat tai aikovat harrastaa metsästysmatkailua. Tämän oletettiin antavan luotettavampia tuloksia metsästysmatkailuun liittyvissä kysymyksissä.

Lopullinen kysymyslomake muodostui kolmesta osiosta. Kysymykset 1–10 muodostivat ensimmäisen osion, jonka tarkoituksena oli selvittää vastaajien metsästysharrastuksen taustat sekä metsästyks- ja metsästysmatkailutottumukset. Toisen osan kysymyslomakkeesta muodostivat kysymykset 11–13. Nämä kysymykset olivat tutkimuksen kannalta tärkeimpiä, koska niiden avulla pyrittiin saamaan vastaukset tutkimuskysymyksiin. Kysymyslomakkeen viimeisessä osassa kysyttiin vastaajien taustatietoja, kuten ikä, sukupuoli, asuinalue, elämäntilanne, koulutus- ja tulotaso. Näiden kysymyksien avulla tutkittavia henkilöitä pystyttiin luokittelemaan ja saamaan näin vastauksia ilmenneisiin eroihin metsästäjien käyttäytymisessä.

Tutkimuksessa kysytyt motiivit ja metsästysmatkakohteen ominaisuudet perustuvat teemahaastattelujen lisäksi useisiin aiempiin tutkimuksiin (taulukot 1 ja 2). Kysymyslomakkeen tekeminen aloitettiin keräämällä mahdollisimman monia metsästyksen vaikuttavia motiiveja aikaisemmista tutkimuksista. Tämän jälkeen joukkoa rajattiin tarkoituksena löytää sellaisia tekijöitä, joilla on aikaisemmissa tutkimuksissa todettu olevan vaikutusta metsästäjien käyttäytymiseen. Lopulliseen lomakkeeseen valittiin 32 motiivia ja 27 matkakohteen ominaisuutta. Kysymyksissä 11 ja 12 käytettiin samanlaisia motiivipatteristoja, ja niiden vastausvaihtoehdot muotoiltiin viisiportaiseksi likertin asteikoksi. Kysymysten tarkoituksena oli selvittää, miksi suomalaiset metsästäjät harrastavat metsästystä ja toisaalta miksi he lähtevät metsästysmatkalle.

Taulukko 1. Kysymyksissä 11 ja 12 kysytyt motiivit ja niiden kirjallisuuslähteet.

Motiivi	Lähde
1. Arkirutiineista irtautuminen	Radder ja Bech-Larsen 2008, Floyd ja Gramann 1997
2. Rentoutuminen	Radder ja Bech-Larsen 2008, Schroeder ym. 2006
3. Metsästyskavereiden kanssa yhdessä oleminen	Radder 2005, Schroeder ym.2006, Toivonen 2009, Floyd ja Gramann 1997
4. Yksin oleminen	Toivonen 2009, Floyd ja Gramann 1997, Schroeder ym. 2006
5. Saaliin saaminen	Radder ja Bech-Larsen 2008, Toivonen 2009, Floyd ja Gramann 1997
6. Perheen kanssa yhdessäolo	Radder 2005, Schroeder ym. 2006
7. Ampuminen	Radder 2005, Floyd ja Gramann 1997
8. Luonnosta nauttiminen	Schroeder ym. 2006, Toivonen 2009, Floyd ja Gramann 1997
9. Fyysisestä kunnosta huolehtiminen	Toivonen 2009, Floyd ja Gramann 1997
10. Metsästyksen haasteista nauttiminen	Radder 2005
11. Metsästyksen tuoma jännitys	Radder 2005, Floyd ja Gramann 1997
12. Hauskanpito	Radder 2005
13. Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	Radder 2005, Schroeder ym. 2006
14. Riistanlihan saaminen	Komppula ja Suni 2011
15. Metsästystaitojen opettaminen toisille	Radder 2005, Floyd ja Gramann 1997
16. Omien erätaitojen parantaminen	Radder 2005
17. Trofeiden saaminen	Radder 2005
18. Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen	Radder 2005
19. Luonnosta oppiminen	Radder 2005
20. Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	Floyd ja Gramann 1997
21. Uusien ihmisten tapaaminen	Pesonen ja Komppula, Toivonen 2009
22. Eläinkantojen säätely	Toivonen 2009
23. Ampumataidon kehittäminen	Radder 2005
24. Omien metsästystaitojen kehittäminen	Floyd ja Gramann 1997
25. Luonnon kauneudesta nauttiminen	Schroeder ym. 2006
26. Eläinten käytösmallien oppiminen	Radder 2005
27. Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	Floyd ja Gramann 1997, Schroeder ym.
28. Pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa	Floyd ja Gramann 1997
29. Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa elinympäristössä	Floyd ja Gramann 1997
30. Metsästäminen koiran kanssa	Toivonen 2009
31. Uudenlaisten maisemien kokeminen	Komppula ja Suni 2011
32. Uudenlaisten maastojen kokeminen	Komppula ja Suni 2011

Taulukko 2. Kysymyksessä 13 kysytyt metsästysmatkakohteen ominaisuudet ja kysymysten kirjallisuuslähteet.

Kohteen ominaisuus	Lähde
1. Helppokulkuinen metsästysmaasto	Hunt ym. 2005
2. Hyvät metsätieyhteydet metsästysmaastoon	Hunt ym. 2005
3. Hyvät matkustusyhteydet alueelle	Hunt ym. 2005, Pesonen ja Komppula 2010
4. Metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna	Komppula ja Suni 2011
5. Laajat metsästysalueet	Schroeder ym. 2006
6. Selkeät metsästysalueen rajat	Komppula ja Suni 2011
7. Riistakannan monipuolisuus	Rutanen ym. 2007
8. Mahdollisuus suurempiin saalismääriin verrattuna tavanomaisiin metsästysalueisiin	Komppula ja Suni 2011
9. Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle	Schroeder ym. 2006
10. Mahdollisuus metsästä koiran kanssa	Matilainen ja Keskinarkaus 2010
11. Majoituksen sijainti metsästysalueiden lähellä	Rutanen ym. 2007
12. Metsästysalueella on vähän muita metsästäjiä	Hunt ym. 2005, Pesonen ja Komppula 2010
13. Mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella	Rutanen ym. 2007
14. Uusista kulttuureista oppiminen	Pesonen ja Komppula 2010
15. Mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja	Komppula ja Suni 2011
16. Mahdollisuus ampua itselle uusia eläinlajeja	Komppula ja Suni 2011
17. Vesistön läheisyys metsästysalueilla	Hunt ym. 2005
18. Mahdollisuus valmistaa saaliista ruokaa jo kohteessa	Komppula ja Suni 2011
19. Mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun	Pesonen ja Komppula 2010, Järviluoma 2006
20. Muita järjestettyjä aktiviteetteja metsästyksen lisäksi	Pesonen ja Komppula 2010, Järviluoma 2006
21. Palveluiden läheisyys	Pesonen ja Komppula 2010
22. Opaspalvelut eräretkille	Matilainen ja Keskinarkaus 2010, Curtin 2009
23. Helposti saatavat metsästysluvat	Komppula ja Suni 2011
24. Korkeatasoinen majoitus	Järviluoma 2006
25. Metsästyslupien hinta	Komppula ja Suni 2011
26. Majoituksen hinta	Järviluoma 2006
27. Matkustuskustannukset	Järviluoma 2006

4.2 Aineiston keruun menetelmä

Tutkimuksessa käytetty kyselylomake toteutettiin web-lomakkeena e-lomakeohjelmaa käyttäen. Kysely toteutettiin internet-kyselynä elokuun ja joulukuun 2011 välisenä aikana. Linkki kysymyslomakkeeseen sijoitettiin yhteistyökumppaneiden internet-sivuille. Yhteistyökumppaneiksi aineiston keruuseen saatiin Metsästäjäliitto (www.metsastajaliitto.fi) ja Metsähallitus (www.metsa.fi/metsastys). Alun perin kyselyä oli tarkoitus jatkaa vain lokakuun loppuun saakka, mutta aineiston kerääminen osoittautui ennakoitua työläemmäksi. Tämän vuoksi linkkiä kyselylomakkeeseen levitettiin edellä mainittujen internet-sivujen lisäksi myös suoraan sähköpostin välityksellä. Koska suomalaisten metsästäjien sähköpostilistaa ei ollut saatavilla, linkki lähetettiin metsästysseurojen sähköpostiosoitteisiin. Kaiken kaikkiaan metsästysseurojen sähköpostiosoitteita kerättiin internetistä lähes 400. Tämän lisäksi myös henkilökohtaisia kontakteja sekä internetin keskustelupalstoja käytettiin kyselylomakkeen linkin levittämiseen.

Alkuvaikeuksien jälkeen kyselyyn saatiin lopulta 557 vastausta. Näistä kolme jouduttiin poistamaan puutteellisten vastausten takia. Hylättyjen vastausten määrä jäi todella pieneksi, koska web-lomakkeessa vastaajat voitiin pakottaa vastaamaan kaikkiin tarvittaviin kysymyksiin ennen seuraaviin kohtiin etenemistä. Etuna web-lomakkeen käytössä olivat myös alhaiset kustannukset ja se, että aineisto saatiin suoraan tietokoneelle taulukkomuotoon. Tämä vähensi osaltaan riskiä aineiston vääristymisestä, kun tuloksia ei tarvinnut syöttää tietokoneelle manuaalisesti.

4.3 Aineistolle tehdyt analyysit

Aineiston kerääminen lopetettiin joulukuussa 2011. E-lomakeohjelmasta aineisto siirrettiin tilastolaskentaohjelmaan. Tässä tutkimuksessa analyysit tehtiin SPSS Statistics 17.0 -ohjelmaa käyttäen. Taulukot ja kuvaajat tehtiin ja muokattiin Excel 2003 -ohjelmalla. Aineiston siirtämisen jälkeen sitä muokattiin helpommin ymmärrettävään muotoon nimeämällä numeromuotoiset muuttujat vastaamaan kysymyslomakkeen muotoiluja. Ikämuuttuja kysyttiin vastaajilta avoimena kysymyksenä, joten ikä luokiteltiin kuuteen luokkaan tulkinnan helpottamiseksi. Kysymyksen numero kahdeksan avulla muodostettiin summamuuttuja, jolla eroteltiin ”ainoastaan Suomessa matkailleet” vastaajat ja ”Suomessa ja ulkomailla matkailleet” vastaajat toisistaan. Tämän jälkeen aineisto tarkastettiin mahdollisten

virheellisten tai puutteellisten vastausten löytämiseksi. Poistettavia vastauksia löytyi ainoastaan kolme kappaletta.

Aineiston analysointi aloitettiin tutkimalla vastaajien perustietoja kysymysten 1–3, 5–7 ja 14–20 avulla. Perustiedoista laskettiin luokkafrekvenssit ja kunkin luokan prosentuaalinen osuus koko aineistosta. Tässä vaiheessa laskennan pohjana käytettiin koko aineistoa (N=554). Yleisimpiä matkakohteita vastaajien keskuudessa tutkittiin laskemalla luokkafrekvenssit ja prosentuaaliset osuudet kysymyksen 8 jakaumista. Vastaavat tulkinnat tehtiin kysymysten 4 ja 10 jakaumille yleisimpien riistaeläinten selvittämiseksi. Näihin analyyseihin valittiin ainoastaan ne vastaajat, jotka olivat kysymyksessä numero 5 ilmoittaneet käyneensä tai käyvänsä tulevaisuudessa metsästysmatkalla. Tällaisia vastaajia oli kaiken kaikkiaan 514.

Metsästyksen ja metsästysmatkailun motiiveja sekä matkakohteen ominaisuuksien arvostuksia kysyttiin vastaajilta viisiportaisella likert-asteikolla. Tulkintavaiheessa näistä jakaumista laskettiin keskiarvot, joita vertailtiin eri ryhmien välillä. Ryhmien välisten keskiarvojen testaukseen käytettiin t-testiä. T-testi on tilastollinen keskiarvotesti, joka soveltuu kahden ryhmän keskiarvojen väliseen testaukseen. Vaatimuksena testin käytölle on, että jakaumat ovat vähintään välimatka- tai suhdeasteikollisia ja normaalijakautuneita. Testin tarkoituksena on varmentaa saadun tutkimustuloksen oikeellisuus eli tarkistaa, ettei havaittu tulos ole vain satunnaisvaihtelun aikaansaama, vaan sen voidaan olettaa esiintyvän myös perusjoukossa (Valli 2001). Likertin-asteikko ei ole aidosti välimatka-asteikollinen asteikko, mutta se on riittävän hyvä järjestysasteikollinen muuttuja välimatka-asteikkoa varten kehitellyille analyysimenetelmille (Metsämuuronen 2003). Se voidaan mieltää välimatka-asteikoksi, jossa poikkeamat yhtä suurista väleistä johtuvat mittausvirheistä. Näin ollen siitä voidaan laskea keskiarvoja, hajontoja ja korrelaatioita, kunhan ei tyydytä pelkästään niihin, vaan sovelletaan menetelmiä, joilla mittausvirheiden vaikutuksia saadaan vähennettyä (Vehkalahti 2008).

Tässä tutkimuksessa metsästysmatkailun motiiveja tutkittiin 32-kohtaisen motiivilistan avulla. Listaa tiivistettiin faktorianalyysillä käyttäen Maximum Likelihood –menetelmää (Tabachnick ja Fidell 2007). Tämä menetelmä ottaa mittausvirheet huomioon faktoripistemäärien muodostamisessa, joten sen avulla alkuperäisiin muuttujiin sisältyvien mahdollisten mittausvirheiden vaikutuksia pystyttiin vähentämään jatkoanalyyseissä. Tulkinnan selkiyttämiseksi faktoreita rotatoitiin suorakulmaisella Varimax-rotatiolla. Alkuperäisestä 32

kohdan motiivilistasta poistettiin kaksi motiivia, pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa ja metsästäminen koiran kanssa, koska niiden kommunaliteetit olivat niin pieniä (alle 0,3), että ne eivät latautuneet selvästi mihinkään faktoriin. Aineiston soveltuvuus faktorianalyysiin testattiin Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ja Bartlett's testeillä. KMO-testin arvo vaihtelee välillä 0–1, ja ollakseen sopiva faktorianalyysiin aineiston täytyy saada testistä arvoksi yli 0,6. Bartlett's testin täytyy puolestaan olla merkitsevä tasolla 0,05, jotta aineistoa voidaan sen puolesta tiivistää faktoroinnilla (Tabachnick ja Fidell 2007). Tämä aineisto sai testeistä arvot $KMO=0,883$ ja $Bartlett's\ p < 0,01$, joten sen voidaan tältä osin todeta soveltuvan faktorianalyysiin.

Faktorianalyysia kokeiltiin ensin ilman rajoitteita faktoreiden määrästä. Tässä menetelmässä on ehtona, että faktorien ominaisarvojen on oltava suurempi kuin yksi. Menetelmä antoi faktoreiden lukumääräksi seitsemän, joka valittiin myös lopulliseksi ratkaisuksi. Analyysiä testattiin myös pakottamalla faktoreiden lukumäärä 5–8, mutta paras ratkaisu löydettiin seitsemällä faktorilla. Faktorianalyysin avulla motiivilista saatiin tiivistettyä seitsemään toisistaan riippumattomaan pääulottuvuuteen eli faktoriin (taulukko 3) ja ne selittävät 58,5 % väittämien kokonaisvaihtelusta. Faktorianalyysin perusteella vastaajille laskettiin jokaisen faktorin faktoripisteet alkuperäisten motiiviarvojen painotettuna summana niin, että painoituksessa huomioitiin sekä faktorilataukset että mittausvirheet (kommunaliteetit).

Faktorit nimettiin seuraavalla tavalla: 1) Itsensä kehittäminen, 2) Metsästysperinteen ylläpitäminen, 3) Saaliin saaminen, 4) Luonnosta nauttiminen, 5) Rentoutuminen, 6) Uuden kokeminen ja 7) Sosiaalisuus. Muutamat väittämät latautuvat melko voimakkaasti useampaan kuin yhteen faktoriin. Esimerkiksi väittämä uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen latautuu faktoreille 1 ja 7. Tässä tapauksessa lataus faktoriin 1 on kuitenkin selvästi suurempi, joten väittämä liitettiin faktoriin 1. Samaa menettelyä käytettiin myös muiden vastaavien tapausten kanssa.

Talukko 3. Seitsemän faktorin ratkaisu matkustusmotiveja kuvaavista väittämistä (Varimax-rotatio, Maximum Likelihood -menetelmä), itseisarvoltaan alle 0,300 latauksia ei esitetä.

N = 514 Motiivi	Faktori						
	1	2	3	4	5	6	7
Omien metsästystaitojen kehittäminen	0,806						
Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	0,774						
Omien erätaitojen kehittäminen	0,742	0,327					
Metsästyksen haasteista nauttiminen	0,691						
Eläinten käytösmallien oppiminen	0,665			0,302			
Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	0,568						0,484
Metsästyksen tuoma jännitys	0,549		0,344				
Luonnosta oppiminen	0,542	0,304		0,442			
Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa ympäristössä	0,534			0,424			
Metsästystaitojen opettaminen toisille		0,696					
Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen		0,674					
Eläinkantojen säätely		0,66					
Fyysisestä kunnosta huolehtiminen		0,614					
Perheen kanssa yhdessäolo		0,585					
Ampumataidon kehittäminen	0,337	0,526					
Yksin oleminen		0,399					-0,338
Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	0,301	0,34					
Saaliin saaminen			0,864				
Ampuminen			0,698				
Riistanlihan saaminen			0,583				
Trofeiden saaminen			0,497				
Luonnon kauneudesta nauttiminen	0,345			0,777			
Luonnosta nauttiminen				0,721			
Rentoutuminen					0,918		
Arkirutiineista irtautuminen					0,756		
Uudenlaisten maisemien kokeminen						0,934	
Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen				0,313		0,765	
Uusien ihmisten tapaaminen	0,309						0,672
Metsästyskavereiden kanssa yhdessäolo					0,338		0,533
Hauskanpito							0,384
Faktoreiden selitysosuudet (%)	16	11,1	7,5	6,5	6,2	6	5,2
				58,5			

Kohteen ominaisuuksia kuvaavia väittämiä tiivistettiin myös faktorianalyysin avulla. Tämän tarkoituksena oli likertin-asteikosta aiheutuvien mittausvirheiden vähentäminen, kuten motiiviväittämienkin osalta. Faktorianalyysi mahdollisti myös alkuperäisen listauksen tiivistämisen helpommin tulkittavaan muotoon. Tässä tapauksessa päädyttiin viiden faktorin ratkaisuun (taulukko 4). Tämän aineiston soveltuvuus faktorianalyysiin testattiin edellisen tavoin ja sen todettiin olevan sopiva analyysiin (KMO=0,873, Bartlett's $p<0,01$). Tässä

tapauksessa selitysaste oli 48,1 %, mikä on melko alhainen. Selitysaste nousi, kun faktoreiden määrää lisättiin, mutta muuten ratkaisu oli huonompi. Kohteen ominaisuuksia kuvaavat faktorit nimettiin seuraavalla tavalla: 1) Kohteen palvelut, 2) Alueen metsästysominaisuudet, 3) Mahdollisuus kokea uutta, 4) Kustannukset ja 5) Alueelle ja alueella liikkuminen.

Taulukko 4. Viiden faktorin ratkaisu kohteen ominaisuuksia kuvaavista väittämistä (Varimax-rotatio, Maximum Likelihood -menetelmä), itseisarvoltaan alle 0,300 latauksia ei esitetä.

N = 514	Faktori				
	1	2	3	4	5
Kohteen ominaisuus					
Mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun	0,798				
Opaspalvelut metsästysretkille	0,684		0,393		
Korkeatasoinen majoitus	0,678				
Muita järjestettyjä aktiviteetteja	0,67				
Palveluiden läheisyys (kauppa yms.)	0,559				0,307
Laajat metsästysalueet		0,654			
Riistakannan monipuolisuus		0,547	0,454		
Mahdollisuus valmistaa saaliista ruokaa jo kohteessa		0,488			
Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle		0,486			
Mahdollisuus metsästä koiran kanssa		0,467			
Vesistön läheisyys metsästysalueilla		0,474			
Helposti saatavat metsästysluvut		0,455			
Metsästysalueella vähän muita metsästäjiä		0,444			
Selkeät metsästysalueen rajat		0,402			
Mahdollisuus suurempiin saalismääriin verrattuna tavanomaisiin metsästysalueisiin		0,35			
Majoituksen sijainti metsästysalueiden lähellä		0,324			
Mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja			0,851		
Mahdollisuus ampua itselle uusia eläinlajeja			0,702		
Uusista kulttuureista oppiminen			0,697		
Mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella		0,318	0,587		
Majoituksen hinta				0,847	
Matkustuskustannukset				0,822	
Metsästyslupien hinta				0,813	
Hyvät metsätieyhteydet metsästysmaastoon					0,865
Helppokulkuinen metsästysmaasto					0,629
Hyvät matkustusyhteydet alueelle					0,492
Metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna					0,343
Faktoreiden selitysosuudet (%)	10,9	10,5	10,3	8,9	7,4
			48,1		

4.4 Tutkimukseen osallistuneiden metsästäjien taustatiedot

Kyselyyn vastanneista henkilöistä 89,4 % oli miehiä ja 10,6 % oli naisia (taulukko 5). Keski-ikältään vastaajat olivat 44 vuotta. Ikäluokista eniten edustettuina olivat 40–49-vuotiaat, joita oli 26,4 % kaikista vastaajista. Myös ikäluokat 30–39-vuotta ja 50–59-vuotta olivat tutkimuksessa hyvin edustettuina. Alle 20-vuotiaita vastaajia oli vain 2,7 %. Vastaajista 63,4 %:lla on lapsia, ja he elävät parisuhteessa. Yksin eläviä oli 13,2 % ja yksinhuoltajia 0,7 % vastaajista.

Tyypillinen vastaaja (36,8 %) asui haja-asutusalueella. Seuraavaksi yleisin asuinpaikka olivat suuret yli 50 000 asukkaan kaupungit, joissa asui 27,1 % vastaajista. Kuntakeskuksissa asui 17,7 % vastaajista ja pienissä alle 50 000 asukkaan kaupungeissa asui 18,4 % vastaajista. Asuinalueittain tarkasteltuna parhaiten edustettuina olivat Länsi-Suomessa asuvat metsästäjät, joita tutkimukseen osallistui 193 (34,8 % kaikista vastaajista). Seuraavaksi eniten vastaajia oli Itä-Suomesta, 164 (29,6 %). Myös eteläsuomalaiset metsästäjät vastasivat kyselyyn ahkerasti, ja heitä oli kaikkiaan 142 (25,6 %). Oulun seudulla ja Lapissa asuvien metsästäjien osuudet jäivät tutkimuksessa melko alhaisiksi muihin alueisiin verrattuna.

Koulutustasoltaan vastaajia oli tasaisesti lähes kaikista kysytyistä ryhmistä. Koulutustasolla tarkoitettiin tässä tutkimuksessa korkeinta tutkintoa, jonka vastaaja on suorittanut. Yleisin koulutustaso tutkimukseen osallistuneiden keskuudessa oli keskiaste, 30,5 %. Tähän ryhmään kuuluvat muun muassa ammattikoulun tai muun toisen asteen koulutuksen saaneet henkilöt. Reilu viidennes (21,3 %) vastaajista kuului ryhmään alemman korkeakouluasteen suorittaneet, ja lähes yhtä moni (20,4 %) vastaajista oli suorittanut ylemmän korkeakoulun. Opistotason suorittaneita oli 18,6 % vastaajista, ja ainoastaan peruskoulun käyneitä oli 9,2 % kaikista vastaajista.

Vuosiansioittain tarkasteltuna eniten vastaajia oli luokissa yli 30 000 euroa ansaitsevat. Suurimpaan tuloluokkaan, yli 50 000 euroa vuodessa ansaitseviin, kuului 22,4 % vastaajista. Sen sijaan alhaisimpaan tuloluokkaan, alle 10 000 euroa vuodessa ansaitsevat, kuului ainoastaan 5,8 % vastaajista (taulukko 5).

Taulukko 5. Tutkimukseen osallistuneiden sosio-ekonomiset taustatiedot.

	N=554	Kpl	%
Sukupuoli			
Mies		495	89,4
Nainen		59	10,6
Ikä			
alle 20 vuotta		15	2,7
20–29 vuotta		60	10,8
30–39 vuotta		132	23,7
40–49 vuotta		146	26,4
50–59 vuotta		131	23,6
yli 60 vuotta		71	12,6
Elämänvaihe			
Elää yksin		74	13,2
Parisuhde, lapsia		351	63,4
Parisuhde, ei lapsia		126	22,7
Yksinhuoltaja		4	0,7
Asuinpaikka			
Haja-asutusalue		204	36,8
Kuntakeskus/taajama		98	17,7
Kaupunki, alle 50 000 asukasta		102	18,4
Kaupunki, yli 50 000 asukasta		150	27,1
Asuinalue			
Etelä-Suomi		142	25,6
Länsi-Suomi		193	34,8
Itä-Suomi		164	29,6
Oulun seutu		30	5,4
Lappi		25	4,5
Koulutustaso			
Perusaste (peruskoulu, kansakoulu tai keskikoulu)		51	9,2
Keskiaste (ylioppilas-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto)		169	30,5
Opistotaso		103	18,6
Alempi korkeakouluaste		118	21,3
Ylempi korkeakouluaste		113	20,4
Vuosiansiot (euroa)			
alle 10 000		32	5,8
10 000–20 000		55	9,9
20 000–30 000		90	16,2
30 000–40 000		130	23,5
40 000–50 000		123	22,2
yli 50 000		124	22,4

Reilusti yli puolet vastaajista (61 %) on aloittanut metsästysharrastuksensa alle 18-vuotiaana (taulukko 6). Noin viidennes (20,8 %) on aloittanut harrastuksen 18–30-vuotiaana, ja 31–50-vuotiaana metsästämisen on aloittanut 12,5 % vastaajista. Vain 5,8 % vastaajista on ilmoittanut aloittaneensa harrastuksen yli 50-vuotiaana.

Hieman alle puolet vastaajista (47,1 %) harrastaa metsästystä aktiivisesti ja käy metsällä useamman kerran viikossa oman metsästyskautensa aikana. Reilu neljäsosa (26,4 %) vastaajista metsästää kerran viikossa ja loput tätä harvemmin. Yleisimmin tutkimukseen osallistuneet metsästäjät metsästävät omilla, sukulaisten tai metsästysseuran mailla oman kodin läheisyydessä. Tähän ryhmään kuului 62,8 % kyselyyn vastanneista. Yleisimmin omilla, sukulaisten tai metsästysseuran mailla yöpymisen vaativan matkan takana metsästystä harrastaa 18,6 % vastaajista. Valtion mailla oman kodin läheisyydessä tavallisimmin metsästää 4,9 % vastaajista ja 9,6 % matkustaa yöpymisen vaativan matkan taakse valtion maille metsästysharrastuksen pariin. Muilla maksullisilla metsästysalueilla yöpymisen vaativan matkan takana metsästää 2,2 % vastaajista. Kysytyjen alueiden ulkopuolella metsästystä harrastaa 2 % vastaajista. Tähän ryhmään kuuluvat vastaajat ilmoittavat harrastavansa metsästystä yleisimmin esimerkiksi ulkomailla, tai heidän tavanomaiset metsästysalueensa muodostuvat useista eri vastausvaihtoehdoista.

Kyselyyn vastanneet henkilöt ovat pääsääntöisesti aktiivisia metsästysmatkailun harrastajia. Useamman kerran vuodessa metsästysmatkoilla ilmoittaa käyvänsä 40,3 % vastaajista. Kerran vuodessa metsästysmatkoilla käy 30,5 % vastaajista ja harvemmin kuin kerran vuodessa metsästysmatkoilla käy 13,5 % vastaajista. Kyselyyn osallistuneista 8,3 % ei ole vielä käynyt metsästysmatkalla, mutta he aikovat tehdä metsästysmatkan tulevaisuudessa. Sen sijaan 7,4 % vastaajista ei ole eikä aio käydä metsästysmatkalla. Metsästysmatkat ovat 69,5-prosenttisesti omatoimimatkoja eli matkajärjestelyt on hoidettu itse. Niin sanottuja valmismatkoja tekee yleensä 11,4 % vastaajista (taulukko 6). Valmismatkoissa matkajärjestelyt on hoidettu ulkopuolisen matkajärjestäjän kautta.

Taulukko 6. Vastaajien metsästystaustat.

	N=554	Kpl	%
Aloittanut metsästyksen			
alle 18 -vuotiaana		338	61
18–30-vuotiaana		115	20,8
31–50-vuotiaana		69	12,5
yli 50-vuotiaana		32	5,8
Metsästää eniten			
Omilla, sukulaisten tai metsästysseuran mailla kodin läheisyydessä		348	62,8
Omilla, sukulaisten tai metsästysseuran mailla yöpymisen vaativan matkan takana		103	18,6
Valtion mailla kodin lähellä		27	4,9
Yöpymisen vaativan matkan takana valtion mailla		53	9,6
Yöpymisen vaativan matkan takana muilla maksullisilla metsästysalueilla		12	2,2
Muually		11	2
Käy metsällä metsästyskautensa aikana			
Useamman kerran viikossa		261	47,1
Kerran viikossa		146	26,4
Vähintään yhden tai useamman kerran kuukaudessa		117	21,1
Harvemmin kuin kerran kuukaudessa		30	5,4
Käy metsästysmatkoilla			
Ei käy		40	7,4
Ei ole käynyt, mutta aikoo tulevaisuudessa		47	8,3
Harvemmin kuin kerran vuodessa		75	13,5
Kerran vuodessa		169	30,5
Useamman kerran vuodessa		223	40,3
Metsästysmatkat ovat yleensä			
Omatoimimatkoja		384	69,5
Valmismatkoja		63	11,4
Ei ole käynyt metsästysmatkalla		87	15,7
Käy metsästysmatkoilla, mutta ei kuulu kumpaankaan kategoriaan		20	3,4

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Matkakohteet

Selvästi yleisin metsästysmatkailumaa vastaajien keskuudessa oli Suomi. Suomessa metsästysmatkoilla oli käynyt 78,2 % vastaajista (taulukko 7). Tämän jälkeen suosituimpia kohteita olivat naapurimaat Viro ja Ruotsi. Myös Saksa ja Puola olivat melko suosittuja matkakohteita vastaajien keskuudessa. Kaukokohteista ylivoimaisesti suosituin oli Afrikka, missä metsästysmatkalla oli käynyt 6,4 % vastaajista. Vastausvaihtoehtoina olleiden maiden ulkopuolella oli käynyt 9,5 % vastaajista. Listan ulkopuoleisista maista selvästi suosituin oli Venäjä. Myös muut pohjoismaat ja Itä-Euroopan valtiot olivat olleet suosittuja matkakohteita. Kaukaisimmat matkat olivat suuntautuneet Australiaan saakka. Metsästysmatkalla käyneistä vastaajista (N=514) 40,3 % oli käynyt metsästysmatkalla vain Suomessa ja 59,7 % vastaajista oli matkailut Suomen lisäksi myös muualla.

Taulukko 7. Eri metsästysmatkakohteissa käyneiden vastaajien lukumäärät ja prosenttiosuudet.

Matkakohteet	Kpl	%
Suomessa	403	78,2
Virossa	148	28,8
Ruotsissa	121	23,5
Saksassa	31	6,0
Puolassa	21	4,1
Afrikassa	33	6,4
Yhdysvalloissa	10	1,9
Kanadassa	10	1,9
Muualla	49	9,5

5.2 Metsästettävät eläimet

Metsästettävät riistalajit vaihtelevat paljon melko tavanomaisilla metsästysalueilla tapahtuvan metsästyksen ja metsästysmatkojen välillä (taulukko 8). Suosituimpia jahdin kohteita niin tavanomaisilla alueilla kuin matkoillakin ovat kuitenkin metsäkanalinnut. Vastaajista 71,5 % ilmoitti harrastavansa metsäkanalintujen metsästystä tavanomaisilla metsästysalueillaan. Metsästysmatkoilla luku ei ollut aivan yhtä korkea, mutta 68,5 % vastaajista metsästää metsäkanalintuja metsästysmatkoillaankin. Toiseksi suosituin riistaeläin tavanomaisilla metsästysalueilla oli hirvi, jota 57,2 % tutkimukseen osallistuneista kertoi metsästävänsä. Sen sijaan metsästysmatkojen riistana hirvi ei ole yhtä suosittu, ja sitä metsästää 16,9 %

metsästysmatkailijoista. Myös jäniksen (52,2 %) ja vesilintujen (48,6 %) metsästys on suosittua vastaajien keskuudessa, kun metsästetään tavanomaisilla metsästysalueilla. Vastausvaihtoehtojen ulkopuolisia eläimiä metsästää yleisesti 18,6 % vastaajista. Suosituimpia näistä eläimistä ovat pienpedot, kuten näättä ja supikoira. Tämän lisäksi majava ja haittalinnut mainittiin vastauksissa useita kertoja

Metsästysmatkoilla metsästyksen kohteet vaihtuvat, vaikka metsäkanalinnut ovat sielläkin suosituimpia riistaeläimiä. Toiseksi yleisin riistaeläin metsästysmatkoilla oli villisika, jota metsästää 34,6 % metsästysmatkailijoista. Vastaava luku tavanomaisilla metsästysalueilla on vain 3,6 %. Tämän jälkeen suosituimpia riistaeläimiä metsästysmatkoilla ovat muut hirvieläimet, kuten kauris, sekä vesilinnut, jänis ja karhu (taulukko 8).

Taulukko 8. Eri riistalajeja metsästävien vastaajien lukumäärät ja prosenttiosuudet tavanomaisilla metsästysalueilla ja metsästysmatkoilla.

	Tavanomaisilla metsästysalueilla		Metsästysmatkoilla	
	Kpl	%	Kpl	%
Metsäkanalintuja	396	71,5	352	68,5
Vesilintuja	269	48,6	111	21,6
Peltokanalintuja	64	11,6	40	7,8
Hirveä	317	57,2	88	16,9
Muita hirvieläimiä	139	25,1	125	24,1
Villisikaa	20	3,6	178	34,6
Karhua	41	7,4	82	16,0
Jänistä	289	52,2	94	18,3
Antilooppia	0	0	37	7,2
Muuta	103	18,6	32	6,2

5.3 Erot motiiveissa tavanomaisilla metsästysalueilla tapahtuvan metsästyksen ja metsästysmatkailun välillä

Motiivit tavanomaisilla metsästysalueilla tapahtuvan metsästyksen ja metsästysmatkailun välillä vaihtelivat taulukon 9 mukaisesti. Tässä vaiheessa tutkittavasta joukosta poistettiin ne 40 vastaajaa, jotka ilmoittivat, että eivät ole käyneet eivätkä tulevaisuudessakaan aio käydä metsästysmatkoilla.

Tärkein motiivi tavanomaisilla alueilla tapahtuvalle metsästykselle oli vastaajien mielestä luonnosta nauttiminen, joka sai keskiarvon 4,6. Erittäin tärkeiksi motiiveiksi arvioitiin myös

rentoutuminen (4,5) ja arkirutiineista irtautuminen (4,4), jotka olivat toiseksi ja kolmanneksi suosituimmat motiivit metsästysharrastukselle. Myös luonnon kauneudesta nauttiminen (4,3) arvostettiin erittäin korkealle vastaajien keskuudessa. Edellä mainittujen lisäksi yli neljän keskiarvon saivat metsästäminen koiran kanssa (4,1), luonnosta oppiminen (4,1), metsästyksen tuoma jännitys (4,1) ja eläinten näkeminen niiden luonnollisessa ympäristössä (4,0). Kysytyistä lähialuemetsästyksen motiiveista vähiten tärkeitä vastaajille olivat trofeiden saaminen (1,9), pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa (2,2), ampuminen (2,4) ja perheen kanssa yhdessäolo.

Tärkeimmät motiivit metsästysmatkoille lähtemiselle olivat puolestaan arkirutiineista irtautuminen (4,4), uudenlaisten maisemien kokeminen (4,4), uudenlaisten maastojen kokeminen (4,4), luonnon kauneudesta nauttiminen (4,4) ja rentoutuminen. Myös muun muassa metsästyskavereiden kanssa yhdessäoloa ja luonnosta nauttimista pidettiin tärkeinä syinä lähteä metsästysmatkalle.

Suurimmat erot tavanomaisilla metsästysalueilla tapahtuvan metsästyksen ja metsästysmatkailun välillä löytyi yksin olemisesta, jota pidettiin huomattavasti merkittävämpänä motiivina lähialuemetsästyksessä. Myös eläinkantojen säätelyä pidettiin paljon tärkeämpänä tavanomaisilla metsästysalueilla kuin matkoilla. Uudenlaisten maisemien ja maastojen kokemista puolestaan pidettiin tärkeämpänä syynä matkoille lähtemiselle kuin metsästykselle tavanomaisilla alueilla, vaikkakin ne arvioitiin tärkeiksi molemmissa tapauksissa. Metsästysmatkoilla halutaan myös oppia uusia metsästysmuotoja enemmän kuin tavanomaisilla metsästysalueilla. Erot edellä mainituissa motiiveissa olivat myös tilastollisesti erittäin merkitseviä (taulukko 9) (kuva 1).

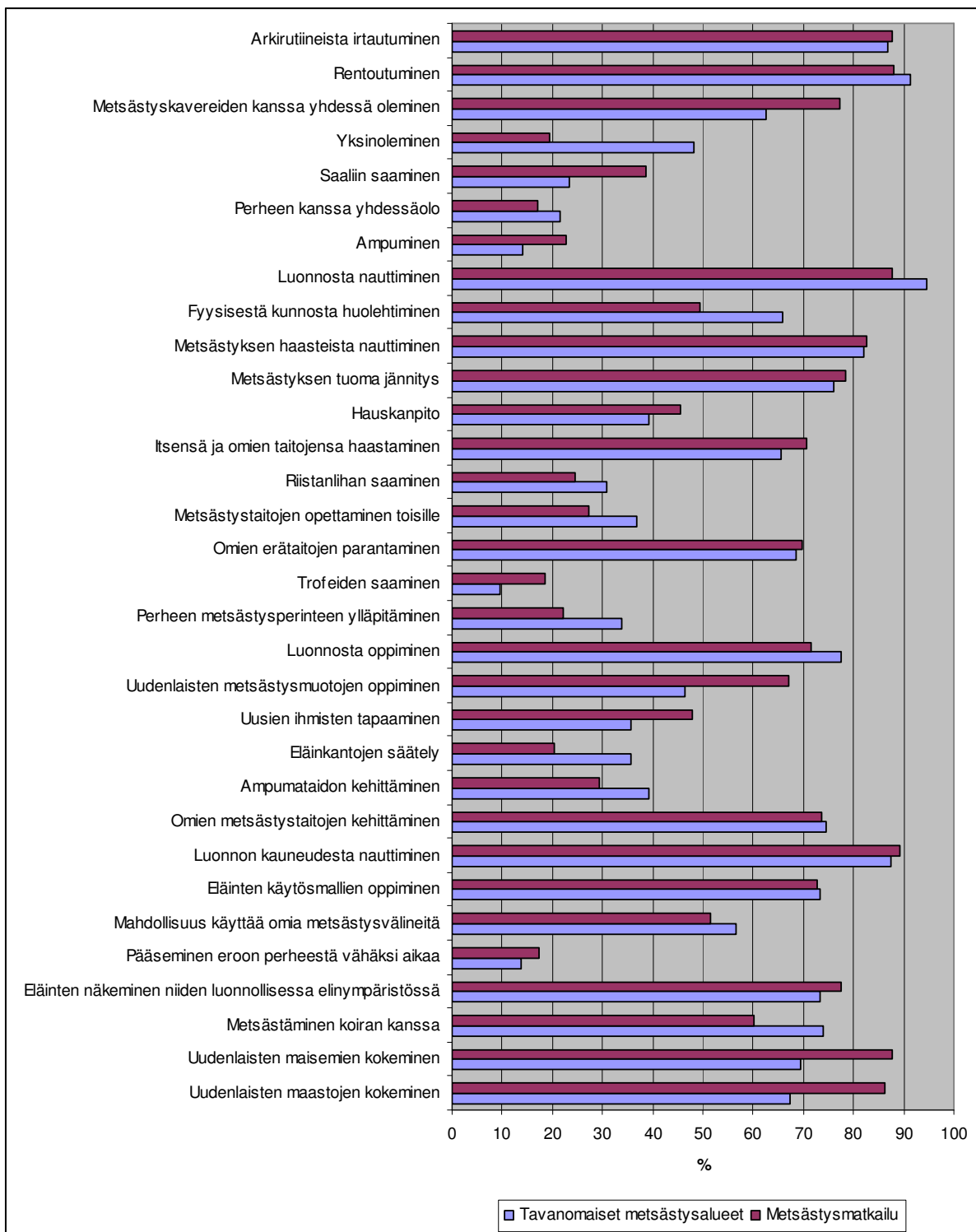
Taulukko 9. Kysytyjen motiivien keskiarvot ja keskihajonnat tavanomaisilla metsästysalueilla sekä metsästysmatkoilla. Keltaisella korostettu tärkeimmät motiivit sekä suurimmat erot ryhmien välillä. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

N=514	Tavanomaiset metsästysalueet (M1)		Metsästysmatkailu (M2)	
	Motiivi	Ka	Ka	M1-M2 sig
Arkirutiineista irtautuminen	4,37	4,43	-0,06	
Rentoutuminen	4,46	4,39	0,07	
Metsästyskavereiden kanssa yhdessä oleminen	3,75	4,06	-0,31	***
Yksin oleminen	3,32	2,41	0,91	***
Saaliin saaminen	2,78	3,07	-0,29	***
Perheen kanssa yhdessäolo	2,42	2,24	0,18	***
Ampuminen	2,37	2,62	-0,25	***
Luonnosta nauttiminen	4,55	4,35	0,20	***
Fyysisestä kunnosta huolehtiminen	3,83	3,40	0,43	***
Metsästyksen haasteista nauttiminen	4,20	4,15	0,05	
Metsästyksen tuoma jännitys	4,05	4,08	-0,03	
Hauskanpito	3,13	3,28	-0,15	***
Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	3,78	3,87	-0,09	
Riistanlihan saaminen	2,99	2,70	0,29	***
Metsästystaitojen opettaminen toisille	3,04	2,66	0,38	***
Omien erätaitojen parantaminen	3,83	3,83	0,00	
Trofeiden saaminen	1,91	2,21	-0,30	***
Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen	2,75	2,43	0,32	***
Luonnosta oppiminen	4,06	3,95	0,11	**
Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	3,33	3,81	-0,48	***
Uusien ihmisten tapaaminen	2,96	3,34	-0,38	***
Eläinkantojen säätely	3,06	2,51	0,55	***
Ampumataidon kehittäminen	3,03	2,78	0,25	***
Omien metsästystaitojen kehittäminen	3,92	3,94	-0,02	
Luonnon kauneudesta nauttiminen	4,33	4,39	-0,06	
Eläinten käytösmallien oppiminen	3,98	3,99	-0,01	
Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	3,60	3,45	0,15	***
Pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa	2,20	2,27	-0,07	
Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa elinympäristössä	4,00	4,08	-0,08	
Metsästäminen koiran kanssa	4,07	3,74	0,33	***
Uudenlaisten maisemien kokeminen	3,87	4,42	-0,55	***
Uudenlaisten maastojen kokeminen	3,84	4,39	-0,55	***

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (pareittainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (pareittainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (pareittainen t-testi)

Kuva 1. Tavanomaisilla metsästysalueilla tapahtuvan metsästyksen ja metsästysmatkailun motiivit tärkeiksi tai erittäin tärkeiksi arvioineiden vastaajien prosentuaaliset osuudet koko vastaajajoukosta.

5.4 Matkakohteen ominaisuuksien tärkeys

Metsästysmatkakohteen ominaisuuksista tärkein suomalaisille metsästysmatkailijoille oli helposti saatavat metsästysluvut, joka sai keskiarvoksi 4,3 keskihajonnankin ollessa vain 0,8 (taulukko 10). Seuraavaksi tärkeimmät kohteen ominaisuudet olivat laajat metsästysalueet (4,1) ja riistakannan monipuolisuus (4,1). Myös selkeitä metsästysalueen rajoja (3,9), mahdollisuutta metsästä koiran kanssa (3,8) ja toisten metsästäjien vähäisyyttä (3,8) arvostettiin paljon.

Vähiten suomalaiset metsästysmatkailijat kaipaavat metsästysmatkakohteeltaan muita järjestettyjä aktiviteettejä metsästyksen ohelle (2,1), metsästysalueen läheisyyttä omaan kotiin verrattuna (2,2) ja palveluiden, kuten kaupan tai ravintolan, läheisyyttä (2,4).

Taulukko 10. Metsästysmatkakohteen ominaisuuksien tärkeyden keskiarvot ja keskihajonnat. Keltaisella korostettu tärkeimmät motiivit. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

N=514		
Kohteen ominaisuus	Ka	σ
Helppokulkuinen metsästysmaasto	2,60	1,09
Hyvät metsätieyhteydet metsästysmaastoon	2,71	1,17
Hyvät matkustusyhteydet alueelle	3,20	1,05
Metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna	2,22	1,00
Laajat metsästysalueet	4,13	0,86
Selkeät metsästysalueen rajat (kartassa ja/tai maastossa)	3,94	1,05
Riistakannan monipuolisuus	4,11	0,86
Mahdollisuus suurempiin saalismääriin verrattuna tavanomaisiin metsästysalueisiin	3,00	1,26
Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle	3,11	1,35
Mahdollisuus metsästä koiran kanssa	3,79	1,35
Majoituksen sijainti metsästysalueiden lähellä	3,76	1,08
Metsästysalueella on vähän muita metsästäjiä	3,79	0,95
Mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella	3,44	1,12
Uusista kulttuureista oppiminen	3,37	1,18
Mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja	3,66	1,16
Mahdollisuus ampuu itselle uusia eläinlajeja	3,09	1,35
Vesistön läheisyys metsästysalueilla	2,83	1,12
Mahdollisuus valmistaa saaliista ruokaa jo kohteessa	3,32	1,20
Mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun	2,48	1,28
Muita järjestettyjä aktiviteetteja metsästyksen lisäksi	2,06	1,08
Palveluiden läheisyys (kauppa, ravintola yms.)	2,39	1,04
Opaspalvelut metsästysretkille	2,44	1,27
Helposti saatavat metsästysluvut	4,26	0,81
Korkeatasoinen majoitus	2,42	1,11
Metsästyslupien hinta	3,46	1,09
Majoituksen hinta	3,41	1,09
Matkustuskustannukset	3,34	1,04

5.5 Metsästysmatkailumotiivien ja matkakohteen ominaisuuksien riippuvuussuhteet

Metsästysmatkailun motiivien ja kohteen ominaisuuksien välisiä riippuvuussuhteita tutkittiin laskemalla niistä muodostettujen faktoreiden väliset korrelaatiot (Pearson) (taulukko11). Tulosten perusteella motiivifaktori metsästysperinteen ylläpitäminen ja ominaisuusfaktori alueen metsästysominaisuudet korreloivat positiivisesti lähes kaikkien muiden faktoreiden kanssa. Tämä johtuu kuitenkin siitä, että kyseiset faktorit sisältävät paljon motiivi- ja ominaisuusväittämiä, joten niiden tulkintaan on syytä suhtautua varauksella.

Kohteen ominaisuusfaktoreista ”Mahdollisuus kokea uutta” korreloi melko voimakkaasti motiivifaktoreiden, ”Itsensä kehittäminen ja ”Sosiaalisuus” kanssa. Tämä tarkoittaa sitä, että ne vastaajat, jotka lähtevät metsästysmatkalle oppiakseen uutta ja kehittääkseen itseään arvostavat matkakohteessa mahdollisuutta uudenlaisten asioiden oppimiseen ja kokemiseen sekä sosiaalista kanssakäymistä niin metsästyskavereiden kuin uusienkin ihmisten kanssa. Toinen merkittävä havainto korrelaatioyhteyksien perusteella on se, että ne metsästysmatkailijat jotka arvostavat kohteen palveluita, arvostavat myös saaliin saamista ja sosiaalista kanssakäymistä.

Taulukko 11. Motiivifaktoreiden ja kohteen ominaisuusfaktoreiden väliset korrelaatiot. Taulukossa on esitetty vain tilastollisesti erittäin merkitsevät ($p < 0.01$) korrelaatiot.

Motiivifaktorit	Kohteen ominaisuusfaktorit				
	Kohteen palvelut	Alueen metsästysominaisuudet	Mahdollisuus kokea uutta	Kustannukset	Alueelle ja alueella liikkuminen
Itsensä kehittäminen		0,197	0,468		
Metsästysperinteen ylläpitäminen		0,272	0,150	0,135	0,178
Saaliin saaminen	0,200	0,222	0,204		
Luonnosta nauttiminen	0,127	0,194			
Rentoutuminen		0,199			
Uuden kokeminen		0,205	0,136		
Sosiaalisuus	0,272		0,424		

5.6 Erot omatoimi- ja pakettimatkaileijoiden välillä

Tässä tutkimuksessa vastaajista eroteltiin kaksi metsästysmatkaileijaryhmää, omatoimimatkaileijat ja pakettimatkaileijat. Tulosten perusteella omatoiminen metsästysmatkailu on suomalaisten metsästäjien keskuudessa huomattavasti suositumpaa kuin valmiiden matkapakettien ostaminen. Vastaajista 384 ilmoitti tekevänsä metsästysmatkaan liittyvät varaukset yleensä omatoimisesti, kun valmiita matkoja yleensä käyttäviä oli 63. Tämän vaiheen analyysiin valittiin vain ne vastaajat, jotka kyselyssä ilmoittivat kuuluvansa toiseen näistä ryhmistä. Eli ne 87 vastaajaa, jotka eivät ole käyneet metsästysmatkoilla jätettiin tarkastelun ulkopuolelle. Näiden lisäksi myös 20 metsästysmatkoilla käynyttä vastaajaa jätettiin pois tarkasteluista, koska he eivät mielestään kuuluneet selvästi kumpaankaan tarkastelluista ryhmistä.

Näiden kahden ryhmän matkustusmotiiveista löytyi paljon yhtäläisyyksiä mutta myös mielenkiintoisia eroja. Omatoimimatkaileijoille tärkeimmät matkustusmotiivit ovat arkirutiineista irtautuminen (4,5), rentoutuminen (4,4), luonnon kauneudesta nauttiminen (4,4), uudenlaisten maisemien kokeminen (4,4) ja uudenlaisten maastojen kokeminen (4,40) (taulukko 12). Pakettimatkoja tekevät metsästysmatkaileijat arvostavat myös paljon rentoutumista sekä uudenlaisten maisemien ja maastojen kokemista. Tämän lisäksi heille ovat erittäin tärkeitä metsästyksen tuomat haasteet (4,4) ja metsästyksen tuoma jännitys (4,4).

Selkein ero ryhmien väliltä löytyy halukkuudesta kerätä trofeita. Pakettimatkoja tekevät pitivät trofeiden keräämistä melko tärkeänä motiivina matkoilleen (3,1), kun taas omatoimimatkaileijoilla se on vähiten tärkeä motiivi (2,0). Myös uusien ihmisten tapaaminen, saaliin saaminen ja ampumataidon kehittäminen nousivat tärkeämmiksi motiiveiksi valmismatkoja tekevien keskuudessa kuin omatoimimatkaileijoilla. Koiran kanssa metsästäminen on puolestaan tärkeämpää omatoimimatkaileijoille.

Edellä mainittujen matkustusmotiivien lisäksi tilastollisesti merkitseviä eroja löytyy myös motiiveista metsästyksen tuoma jännitys ja metsästyksen haasteista nauttiminen. Molemmat matkaileijaryhmät arvostavat nämä motiivit erittäin tärkeiksi, mutta valmismatkoja tekevät metsästäjät pitävät niitä hieman toista ryhmää tärkeämpinä (taulukko 12).

Taulukko 12. Erot matkustusmotiiveissa omatoimimatkvoja ja valmiita pakettimatkoja tekevien metsästysmatkailijoiden välillä. Keltaisella värillä korostettu kummankin ryhmän tärkeimmät matkustusmotiivit sekä suurimmat erot ryhmien välillä. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

Motiivi	N=384	N=63	M1-M2	sig.
	Omatoimimatkailijat (M1) Ka	Pakettimatkailijat (M2) Ka		
Arkirutiineista irtautuminen	4,46	4,30	0,16	
Rentoutuminen	4,42	4,41	0,01	
Metsästyskavereiden kanssa yhdessä oleminen	4,11	4,10	0,01	
Yksin oleminen	2,46	2,11	0,35	
Saaliin saaminen	3,04	3,51	-0,47	**
Perheen kanssa yhdessäolo	2,22	2,00	0,22	
Ampuminen	2,58	2,94	-0,36	
Luonnosta nauttiminen	4,38	4,10	0,28	
Fyysisestä kunnosta huolehtiminen	3,43	3,21	0,22	
Metsästyksen haasteista nauttiminen	4,10	4,41	-0,31	*
Metsästyksen tuoma jännitys	4,03	4,41	-0,38	**
Hauskanpito	3,23	3,46	-0,23	
Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	3,83	4,00	-0,17	
Riistanlihan saaminen	2,71	2,51	0,20	
Metsästystaitojen opettaminen toisille	2,67	2,46	0,21	
Omien erätaitojen parantaminen	3,78	3,98	-0,20	
Trofeiden saaminen	2,04	3,10	-1,06	***
Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen	2,38	2,46	-0,08	
Luonnosta oppiminen	3,93	3,90	0,03	
Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	3,71	4,14	-0,43	**
Uusien ihmisten tapaaminen	3,25	3,90	-0,65	***
Eläinkantojen säätely	2,46	2,37	0,09	
Ampumataidon kehittäminen	2,67	3,16	-0,49	**
Omien metsästystaitojen kehittäminen	3,88	4,10	-0,22	
Luonnon kauneudesta nauttiminen	4,40	4,24	0,16	
Eläinten käytösmallien oppiminen	3,95	4,11	-0,16	
Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	3,44	3,54	-0,10	
Pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa	2,33	2,08	0,25	
Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa elinympäristössä	4,03	4,17	-0,14	
Metsästäminen koiran kanssa	3,84	3,35	0,49	*
Uudenlaisten maisemien kokeminen	4,41	4,48	-0,07	
Uudenlaisten maastojen kokeminen	4,40	4,37	0,03	

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

Eroja omatoimi- ja pakettimatkaileijoiden metsästysmatkailumotiiveissa tutkittiin myös faktorianalyysistä saatujen faktoripisteiden avulla (taulukko 13). Merkittävin ero ryhmien väliltä löytyi faktorista ”sosiaalisuus”. Tämän perusteella pakettimatkaileijat arvostavat sosiaalisia kontakteja metsästyskavereiden ja uusien ihmisten kanssa huomattavasti enemmän kuin omatoimimatkaileijat. Seuraavaksi suurin ero oli faktorissa ”saaliin saaminen”. Myös tässä faktorissa pakettimatkaileijat saivat suuremman positiivisen latauksen, mikä tarkoittaa sitä, että heille saaliin ja trofeiden saaminen on tärkeämpi osa metsästysmatkaa kuin omatoimimatkaileijoille. Näiden lisäksi itsensä kehittäminen on pakettimatkaileijoille hieman tärkeämpää kuin omatoimimatkaileijoille. Omatoimimatkaileijoille tärkeämpää on puolestaan luonnosta ja sen kauneudesta nauttiminen.

Taulukko 13. Omatoimimatkaileijoiden ja pakettimatkaileijoiden faktoripisteiden ryhmäkeskiarvot motiivifaktoreittain ja ryhmien välisten erojen tilastolliset merkitsevyydet.

Faktori	N = 384	N = 63	sig
	Omatoimimatkaileijat	Pakettimatkaileijat	
Itsensä kehittäminen	-0,073	0,263	*
Metsästysperinteen ylläpitäminen	-0,000	-0,188	
Saaliin saaminen	-0,040	0,337	**
Luonnosta nauttiminen	0,037	-0,310	*
Rentoutuminen	0,063	-0,075	
Uuden kokeminen	0,002	0,076	
Sosiaalisuus	-0,053	0,339	***

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

Matkakohteessa omatoimimatkaileijat ja valmismatkoja tekevät metsästäjät arvostavat samoja ominaisuuksia, mutta ryhmien välillä on havaittavissa selviä erojakin (taulukko 14). Tärkeimmäksi matkakohteen ominaisuudeksi omatoimimatkaileijoiden keskuudessa arvioitiin helposti saatavat metsästysluvut keskiarvolla 4,2. Seuraavaksi eniten he arvostivat laajoja metsästysalueita (4,2), riistakannan monipuolisuutta (4,1), mahdollisuutta metsästää koiran kanssa (3,9) ja selkeitä metsästysalueen rajoja (3,9).

Pakettimatkaileijoiden keskuudessa, kuten toisessakin ryhmässä helposti saatavat metsästysluvut olivat tärkeintä matkakohteessa. Tässä ryhmässä se sai keskiarvoksi 4,4. Toiseksi eniten tämän ryhmän metsästäjät arvostivat mahdollisuutta nähdä itselle uusia eläinlajeja (4,2). He arvostivat myös riistakannan monipuolisuuden (4,2) ja selkeät

metsästysalueen rajat korkealle toisen ryhmän tavoin. Omatoimimatkailejoista poiketen valmismatkoja tekevät henkilöt pitivät tärkeänä myös uusista kulttuureista oppimista (3,97).

Muutamien yhtäläisyyksien lisäksi ryhmien välillä oli myös paljon eroavaisuuksia matkakohteen ominaisuuksia arvioitaessa. Suurimpana erona esiin nousi kysymys opaspalveluista metsästysretkille. Pakettimatkaileijat pitivät tätä mahdollisuutta melko tärkeänä (3,6), kun omatoimimatkailejoille se oli vähemmän tärkeää (2,1). Myös mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun jakoi mielipiteet voimakkaasti ryhmien välillä. Pakettimatkaileijat pitivät tätä tärkeänä osana metsästysmatkojaan (3,5), kun toiselle ryhmälle sillä ei ole paljoakaan merkitystä kohdetta valittaessa. Suuria eroja löytyi myös halukkuudesta ampua itselle uusia eläinlajeja, jota pakettimatkaileijat niin ikään pitivät omatoimimatkailejoita tärkeämpänä. Korkeatasoinen majoitus ja muut järjestetyt aktiviteetit valikoituivat myös ryhmien mielipiteitä eniten erotteleviksi tekijöiksi. Kumpaakin näistä matkakohteen ominaisuuksista arvostettiin enemmän valmismatkoja suosivien metsästäjien keskuudessa.

Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle ja mahdollisuus metsästää matkakohteessa koiran kanssa olivat puolestaan enemmän arvostettuja ominaisuuksia omatoimimatkailejoiden keskuudessa. Edellä mainittujen lisäksi tilastollisesti merkitseviä eroja ryhmien välillä havaittiin esimerkiksi seuraavissa kohteen ominaisuuksissa: hyvät matkustusyhteydet alueella, palveluiden läheisyys, mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella, uusista kulttuureista oppiminen ja mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja.

Taulukko 14. Omatoimimatkailijoiden ja valmismatkoja tekevien arvostukset metsästysmatkakohteen ominaisuuksista. Keltaisella värillä korostettu kummankin ryhmän tärkeimmät matkakohteen ominaisuudet sekä suurimmat erot ryhmien välillä. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

Kohteen ominaisuus	N=384	N=63	M1-M2	sig.
	Omatoimimatkailijat	Pakettimatkailijat		
	(M1) Ka	(M2) Ka		
Helppokulkuinen metsästysmaasto	2,60	2,43	0,17	
Hyvät metsätieyhteydet metsästysmaastoon	2,68	2,70	-0,02	
Hyvät matkustusyhteydet alueelle	3,11	3,62	-0,51	***
Metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna	2,24	1,89	0,35	*
Laajat metsästysalueet	4,18	3,86	0,32	**
Selkeät metsästysalueen rajat (kartassa ja/tai maastossa)	3,89	3,94	-0,05	
Riistakannan monipuolisuus	4,09	4,17	-0,08	
Mahdollisuus suurempiin saalismääriin verrattuna tavanomaisiin metsästysalueisiin	2,99	3,29	-0,3	
Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle	3,20	2,52	0,68	***
Mahdollisuus metsästä koiran kanssa	3,90	3,37	0,53	**
Majoituksen sijainti metsästysalueiden lähellä	3,78	3,81	-0,03	
Metsästysalueella on vähän muita metsästäjiä	3,82	3,67	0,15	
Mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella	3,35	3,84	-0,49	***
Uusista kulttuureista oppiminen	3,25	3,97	-0,72	***
Mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja	3,51	4,24	-0,73	***
Mahdollisuus ampua itselle uusia eläinlajeja	2,93	3,86	-0,93	***
Vesistön läheisyys metsästysalueilla	2,85	2,52	0,33	
Mahdollisuus valmistaa saaliista ruokaa jo kohteessa	3,39	3,03	0,36	
Mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun	2,25	3,49	-1,24	***
Muita järjestettyjä aktiviteetteja metsästyksen lisäksi	1,91	2,70	-0,79	***
Palveluiden läheisyys (kauppa, ravintola yms.)	2,30	2,76	-0,46	***
Opaspalvelut metsästysretkille	2,13	3,59	-1,46	***
Helposti saatavat metsästysluvut	4,24	4,38	-0,14	
Korkeatasoinen majoitus	2,26	3,21	-0,95	***
Metsästyslupien hinta	3,45	3,19	0,26	
Majoituksen hinta	3,39	3,37	0,02	
Matkustuskustannukset	3,28	3,38	-0,1	

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

Kohteen ominaisuusväittämistä muodostettujen faktoreiden perusteella ryhmien väliltä löytyi merkittäviä eroja. Pakettimatkaailijat arvostavat kohteessa olevia palveluita, kuten järjestettyä ruokailua, opaspalveluita, korkeatasoista majoitusta ja muita aktiviteetteja. Omatoimimatkaailijoille palvelut eivät sen sijaan ole niin tärkeitä (taulukko 15). Myös mahdollisuus kokea uutta on tärkeää pakettimatkaailijoille, kun he valitsevat metsästysmatkakohdetta. Tämä faktori sisältää kohteen ominaisuuksia, kuten mahdollisuuden nähdä ja ampua itselle uusia eläinlajeja ja uusista kulttuureista oppimisen.

Omatoimimatkaailijat puolestaan arvostavat kohteessa enemmän sen metsästysominaisuuksia. Tämä faktori sisältää paljon eri ominaisuusväittämiä, mutta suurin osa niistä indikoi juuri metsästysmahdollisuuksien monipuolisuutta ja laatua.

Taulukko 15. Omatoimimatkaailijoiden ja pakettimatkaailijoiden faktoripisteiden ryhmäkeskiarvot kohteen ominaisuuksia kuvaaville faktoreille sekä ryhmien välisten erojen tilastolliset merkitsevyydet.

Faktori	N = 384	N = 63	sig
	Omatoimimatkaailijat	Pakettimatkaailijat	
Kohteen palvelut	-0,168	0,774	***
Alueen metsästysominaisuudet	0,083	-0,358	***
Mahdollisuus kokea uutta	-0,118	0,499	***
Kustannukset	-0,014	-0,152	
Alueelle ja alueella liikkuminen	0,004	-0,127	

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

Taustatekijöiden perusteella tarkasteltuna omatoimimatkaailijoiden ja pakettimatkaailijoiden erot olivat melko pieniä. Omatoimimatkaailijat olivat keski-ikältään 44 vuotta ja pakettimatkaailijat 48 vuotta. Sukupuolen, elämänvaiheen ja asuinalueen suhteen erot olivat todella pieniä. Asuinpaikassa oli ryhmien välillä havaittavissa eroavaisuuksia. Suurin osa pakettimatkaailijoista (60,3 %) asuu haja-asutusalueella, kun taas omatoimimatkaailijat jakaantuivat tasaisemmin kaikille asuinpaikoille. Myös koulutustason ja vuosiansioiden mukaan vastaajat molemmissa ryhmissä ovat melko samanlaisia.

Matkakohteista yleisin omatoimimatkailijoille oli Suomi, jossa vastaajista 90,4 % oli käynyt metsästysmatkalla (taulukko 16). Myös naapurimaat Ruotsi ja Viro kuuluivat omatoimimatkailijoiden suosikkimatkakohteisiin. Vastausvaihtoehtojen ulkopuolisista kohteista useimmin mainittiin Tanska, Venäjä ja Tsekki.

Pakettimatkailijoiden suosikkikohteet olivat Suomi ja Viro, joissa molemmissa oli käynyt metsästysmatkalla 61,9 % vastaajista. Ruotsi oli suosittu myös tämän ryhmän vastaajien keskuudessa. Omatoimimatkailijoista poiketen kaukokohteista Afrikka ja muutamat Euroopan maat, kuten Puola ja Saksa, olivat yleisempiä matkakohteita tälle ryhmälle. Vastausvaihtoehtojen ulkopuolisista maista Venäjä oli yleisin kohde myös tässä ryhmässä. Venäjän lisäksi esimerkiksi Englanti oli ollut matkakohteena monella kaupallisia palveluja käyttävällä metsästysmatkailijalla (taulukko 16).

Taulukko 16. Omatoimimatkoja ja valmismatkoja tekevien metsästysmatkailijoiden matkakohteet.

Matkakohde	N = 384		N = 63	
	Omatoimimatkailijat		Pakettimatkailijat	
	Kpl	%	Kpl	%
Suomi	347	90,4	39	61,9
Viro	100	26	39	61,9
Ruotsi	98	25,5	21	33,3
Saksa	19	4,9	10	15,9
Puola	11	2,9	8	12,7
Afrikka	17	4,4	14	22,2
Yhdysvallat	8	2,1	1	1,6
Kanada	6	1,6	2	3,2
Muu	32	8,3	13	20,6

Kun vertailtiin omatoimi- ja pakettimatkailijoiden matkailutottumuksia hieman pidemmälle, havaittiin, että tottumukset eroavat ryhmien välillä melko paljon. Omatoimimatkailijoista vain noin puolet oli käynyt metsästysmatkalla sekä koti- että ulkomailla. Sen sijaan pakettimatkailijoista suurin osa oli vierailut kotimaan lisäksi myös ulkomailla metsästysmatkailun merkeissä (taulukko 17).

Taulukko 17. Erot omatoimimatkoja tekevien ja valmismatkoja tekevien metsästysmatkailijoiden kohteen valinnassa.

	Omatoimimatkailijat	Pakettimatkailijat
	Kpl	Kpl
Vain Suomessa matkailleet	194	7
Myös ulkomailla matkailleet	190	56

Taulukossa 18 omatoimi- ja pakettimatkailijoita on vertailtu vain niiden vastaajien osalta, jotka ovat käyneet metsästysmatkalla myös ulkomailla. Tällä tavoin ryhmiä pystyttiin vertailemaan keskenään ilman, että matkailutottumukset kotimaan ja ulkomaan matkailun välillä aiheuttavat motiivieroja ryhmien välille. Jos tämän vertailun tuloksia verrataan taulukon 12 tuloksiin, voidaan tehdä havainto, että erot ryhmien välillä tasoittuvat huomattavasti. Kuitenkin esimerkiksi trofeiden saaminen, metsästyksen tuoma jännitys ja uusien ihmisten tapaaminen ovat tässäkin vertailussa tärkeämpiä matkustusmotiveja pakettimatkailijoille kuin omatoimimatkailijoille. Omatoimimatkailijat arvostavat puolestaan koiran kanssa metsästämistä pakettimatkailijoita enemmän, vaikka matkailutottumuksien aiheuttaman ero poistetaan tuloksista.

Sen sijaan motiiviväittämät saaliin saaminen ja ampumataidon kehittäminen eivät ole tässä vertailussa tilastollisesti merkitseviä ryhmiä erottavia tekijöitä, kuten ne olivat aikaisemmissa testeissä. Kummallekin ryhmälle edelleen tärkeimpiä matkustusmotiveja ovat arkirutiineista irtautuminen, rentoutuminen ja uuden kokeminen (taulukko 18).

Matkakohteen ominaisuuksissa suurimmat erot ulkomailla matkailevien omatoimi- ja pakettimatkailijoiden keskuudessa löytyvät kohteen palveluista. Pakettimatkailijat arvostavat enemmän opaspalveluita, korkeatasoista majoitusta, muita järjestettyjä aktiviteetteja sekä mahdollisuutta järjestettyyn ruokailuun. Myös uusista kulttuureista oppiminen ja mahdollisuus uusien eläimien ampumiseen ja näkemiseen ovat tärkeämpiä pakettimatkailijoille (taulukko 19). Tämä testi siis vahvistaa jo aikaisemmin esitetyn testin tulokset taulukossa 14.

Taulukko 18. Erot matkustusmotiiveissa niiden omatoimi- pakettimatkailejoiden välillä, jotka ovat kotimaan lisäksi käyneet myös ulkomailla metsästysmatkoilla. Keltaisella värillä korostettu kummankin ryhmän tärkeimmät matkakohteen ominaisuudet sekä suurimmat erot ryhmien välillä. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

Kotimaassa ja ulkomailla matkailleet				
Motiivi	N = 190	N = 56	M1- M2	sig
	Omatoimimatkaileijat (M1)	Pakettimatkaileijat (M2)		
	Ka	Ka		
Arkirutiineista irtautuminen	4,40	4,36	0,04	
Rentoutuminen	4,39	4,41	-0,02	
Metsästyskavereiden kanssa yhdessä oleminen	4,11	4,07	0,04	
Yksin oleminen	2,37	2,05	0,32	
Saaliin saaminen	3,19	3,54	-0,35	
Perheen kanssa yhdessäolo	2,15	1,98	0,17	
Ampuminen	2,75	2,93	-0,18	
Luonnosta nauttiminen	4,27	4,04	0,23	
Fyysisestä kunnosta huolehtiminen	3,29	3,16	0,13	
Metsästyksen haasteista nauttiminen	4,12	4,41	-0,29	*
Metsästyksen tuoma jännitys	4,11	4,39	-0,28	
Hauskanpito	3,18	3,46	-0,28	
Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	3,83	4,02	-0,19	
Riistanlihan saaminen	2,71	2,43	0,28	
Metsästäystaitojen opettaminen toisille	2,56	2,43	0,13	
Omien erätaitojen parantaminen	3,71	3,91	-0,20	
Trofeiden saaminen	2,38	3,16	-0,78	***
Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen	2,28	2,43	-0,15	
Luonnosta oppiminen	3,83	3,89	-0,06	
Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	3,84	4,21	-0,37	
Uusien ihmisten tapaaminen	3,45	3,98	-0,53	**
Eläinkantojen säätely	2,36	2,29	0,07	
Ampumataidon kehittäminen	2,69	3,11	-0,42	
Omien metsästäystaitojen kehittäminen	3,88	4,07	-0,19	
Luonnon kauneudesta nauttiminen	4,30	4,23	0,07	
Eläinten käytösmallien oppiminen	3,91	4,11	-0,20	
Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	3,51	3,52	-0,01	
Pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa	2,25	2,09	0,16	
Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa elinympäristössä	4,04	4,14	-0,10	
Metsästäminen koiran kanssa	3,75	3,18	0,57	*
Uudenlaisten maisemien kokeminen	4,38	4,46	-0,08	
Uudenlaisten maastojen kokeminen	4,34	4,34	0,00	

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

Taulukko 19. Erot matkakohteen ominaisuuksien arvotuksissa niiden omatoimi- ja pakettimatkaileijoiden välillä, jotka ovat kotimaan lisäksi käyneet myös ulkomailla metsästysmatkoilla. Keltaisella värillä korostettu kummankin ryhmän tärkeimmät matkakohteen ominaisuudet sekä suurimmat erot ryhmien välillä. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

Matkakohteen ominaisuus	Kotimaassa ja ulkomailla matkailleet		M1-M2	sig
	N = 190	N = 56		
	Omatoimimatkaileijat (M1)	Pakettimatkaileijat (M2)		
	Ka	Ka		
Helppokulkuinen metsästysmaasto	2,51	2,41	0,10	
Hyvät metsätieyhteydet metsästysmaastoon	2,60	2,66	-0,06	
Hyvät matkustusyhteydet alueelle	3,13	3,64	-0,51	***
Metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna	2,12	1,80	0,32	
Laajat metsästysalueet	4,02	3,82	0,20	
Selkeät metsästysalueen rajat (kartassa ja/tai maastossa)	3,73	3,84	-0,11	
Riistakannan monipuolisuus	4,08	4,21	-0,13	
Mahdollisuus suurempiin saalismääriin verrattuna tavanomaisiin metsästysalueisiin	3,13	3,23	-0,10	
Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle	3,03	2,46	0,57	*
Mahdollisuus metsästää koiran kanssa	3,77	3,23	0,54	
Majoituksen sijainti metsästysalueiden lähellä	3,64	3,75	-0,11	
Metsästysalueella on vähän muita metsästäjiä	3,77	3,66	0,11	
Mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella	3,38	3,79	-0,41	
Uusista kulttuureista oppiminen	3,42	4,02	-0,60	***
Mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja	3,70	4,21	-0,51	**
Mahdollisuus ampua itselle uusia eläinlajeja	3,25	3,93	-0,68	***
Vesistön läheisyys metsästysalueilla	2,65	2,46	0,19	
Mahdollisuus valmistaa saaliista ruokaa jo kohteessa	3,34	3,00	0,34	
Mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun	2,57	3,46	-0,89	***
Muita järjestettyjä aktiviteetteja metsästyksen lisäksi	2,00	2,68	-0,68	***
Palveluiden läheisyys (kauppa, ravintola yms.)	2,29	2,70	-0,41	
Opaspalvelut metsästysretkille	2,41	3,55	-1,14	***
Helposti saatavat metsästysluvat	4,22	4,36	-0,14	
Korkeatasoinen majoitus	2,42	3,20	-0,78	***
Metsästyslupien hinta	3,37	3,14	0,23	
Majoituksen hinta	3,34	3,32	0,02	
Matkustuskustannukset	3,27	3,32	-0,05	

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

5.7 Erot matkustusmotiveissa vain Suomessa matkailevien ja Suomessa ja ulkomailla matkailevien metsästäjien välillä

Tutkimuksen mukaan tärkeimmät matkustusmotiivit vain Suomessa metsästysmatkoja tehneille vastaajille olivat luonnon kauneudesta nauttiminen (4,5), arkirutiineista irtautuminen (4,5), luonnosta nauttiminen (4,5) sekä uudenlaisten maisemien (4,4) ja maastojen (4,5) kokeminen. Näiden lisäksi tämä matkailijaryhmä arvostaa metsästysmatkoillaan muun muassa rentoutumista ja metsästyskavereiden kanssa yhdessä olemista (taulukko 20).

Kotimaan lisäksi myös ulkomailla matkoja tehneet metsästysmatkailijat eivät poikenneet merkittävästi toisesta ryhmästä. Neljä viidestä tärkeimmästä matkustusmotiivista olivat samat kuin toisellakin ryhmällä. Vain Suomessa matkailleista poiketen tämä ryhmä arvioi rentoutumisen hieman luonnosta nauttimista tärkeämmäksi.

Suurimmat erot ryhmien matkustusmotiveista löytyvät trofeiden saamisesta, uusien ihmisten tapaamisesta, uudenlaisten metsästysmuotojen oppimisesta ja saaliin saamisesta. Näitä motiiveja pidettiin tärkeämpinä ulkomailla matkanneiden keskuudessa. Vain kotimaassa matkailleet sen sijaan arvostivat enemmän metsästämistä koiran kanssa. Edellä mainittujen lisäksi tilastollisesti merkitseviä eroja oli motiiveissa ampuminen ja luonnosta nauttiminen.

Kohteen ominaisuuksissa ryhmien välillä on myös suuria eroja. Myös ulkomailla matkailevat arvostavat enemmän mahdollisuutta nähdä ja ampua uusia eläimiä. Lisäksi opaspalvelut ja mahdollisuus kokea uusia kulttuureita ovat tärkeämpiä tälle ryhmälle kuin vain kotimaassa matkaileville. Kotimaan matkailijat puolestaan arvostavat toista ryhmää enemmän laajoja oman kodin lähellä sijaitsevia metsästysalueita sekä mahdollisuutta saada saaliiksi saatua lihaa itselle (taulukko 21).

Taulukko 20. Erot matkustusmotiiveissa ”Vain Suomessa matkoja tehneiden” ja ”Suomessa ja ulkomailla matkailleiden” metsästysmatkailijoiden välillä. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

Motiivi	N=207	N = 260	M1-M2	sig.
	Vain Suomessa matkailleet (M1)	Suomessa ja ulkomailla matkailleet (M2)		
	Ka	Ka		
Arkirutiineista irtautuminen	4,47	4,38	0,09	
Rentoutuminen	4,43	4,37	0,06	
Metsästyskavereiden kanssa yhdessä oleminen	4,13	4,08	0,05	
Yksin oleminen	2,53	2,27	0,26	
Saaliin saaminen	2,87	3,24	-0,37	***
Perheen kanssa yhdessäolo	2,29	2,11	0,18	
Ampuminen	2,43	2,76	-0,33	***
Luonnosta nauttiminen	4,48	4,23	0,25	***
Fyysisestä kunnosta huolehtiminen	3,55	3,25	0,30	*
Metsästyksen haasteista nauttiminen	4,09	4,18	-0,09	
Metsästyksen tuoma jännitys	3,96	4,17	-0,21	
Hauskanpito	3,31	3,23	0,08	
Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	3,82	3,89	-0,07	
Riistanlihan saaminen	2,70	2,64	0,06	
Metsästystaitojen opettaminen toisille	2,77	2,54	0,23	
Omien erätaitojen parantaminen	3,87	3,78	0,09	
Trofeiden saaminen	1,74	2,54	-0,80	***
Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen	2,47	2,32	0,15	
Luonnosta oppiminen	4,01	3,86	0,15	
Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	3,59	3,96	-0,37	***
Uusien ihmisten tapaaminen	3,08	3,58	-0,50	***
Eläinkantojen säätely	2,60	2,36	0,24	
Ampumataidon kehittäminen	2,70	2,80	-0,10	
Omien metsästystaitojen kehittäminen	3,89	3,95	-0,06	
Luonnon kauneudesta nauttiminen	4,49	4,30	0,19	
Eläinten käytösmallien oppiminen	3,99	3,98	0,01	
Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	3,36	3,50	-0,14	
Pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa	2,38	2,19	0,19	
Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa elinympäristössä	4,02	4,08	-0,06	
Metsästäminen koiran kanssa	3,96	3,59	0,37	**
Uudenlaisten maisemien kokeminen	4,44	4,40	0,04	
Uudenlaisten maastojen kokeminen	4,45	4,35	0,10	

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

Taulukko 21. Erot matkakohteen ominaisuuksien arvostuksissa ”vain Suomessa matkailleiden” ja ”Suomessa ja ulkomailla matkailleiden” välillä. Keltaisella värillä korostettu kummankin ryhmän tärkeimmät matkakohteen ominaisuudet sekä suurimmat erot ryhmien välillä. (1 = Ei lainkaan tärkeä...5 = Erittäin tärkeä)

Kohteen ominaisuus	N = 207	N = 260	M1-M2	sig.
	Vain Suomessa matkailleet (M1)	Suomessa ja ulkomailla matkailleet (M2)		
Helppokulkuinen metsästysmaasto	2,67	2,49	0,18	
Hyvät metsätieyhteydet metsästysmaastoon	2,77	2,61	0,16	
Hyvät matkustusyhteydet alueelle	3,13	3,24	-0,11	
Metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna	2,36	2,05	0,31	***
Laajat metsästysalueet	4,33	3,97	0,36	***
Selkeät metsästysalueen rajat (kartassa ja/tai maastossa)	4,07	3,78	0,29	**
Riistakannan monipuolisuus	4,09	4,12	-0,03	
Mahdollisuus suurempiin saalismääriin verrattuna tavanomaisiin metsästysalueisiin	2,86	3,13	-0,27	
Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle	3,32	2,86	0,46	***
Mahdollisuus metsästä koiran kanssa	4,04	3,63	0,41	***
Majoituksen sijainti metsästysalueiden lähellä	3,93	3,64	0,29	*
Metsästysalueella on vähän muita metsästäjiä	3,84	3,74	0,10	
Mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella	3,35	3,46	-0,11	
Uusista kulttuureista oppiminen	3,11	3,57	-0,46	***
Mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja	3,35	3,85	-0,50	***
Mahdollisuus ampua itselle uusia eläinlajeja	2,64	3,42	-0,78	***
Vesistön läheisyys metsästysalueilla	3,04	2,59	0,45	***
Mahdollisuus valmistaa saaliista ruokaa jo kohteessa	3,40	3,25	0,15	
Mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun	2,01	2,79	-0,78	***
Muita järjestettyjä aktiviteetteja metsästyksen lisäksi	1,87	2,15	-0,28	*
Palveluiden läheisyys (kauppa, ravintola yms.)	2,34	2,38	-0,04	
Opaspalvelut metsästysretkille	1,96	2,70	-0,74	***
Helposti saatavat metsästysluvut	4,27	4,25	0,02	
Korkeatasoinen majoitus	2,15	2,58	-0,43	***
Metsästyslupien hinta	3,52	3,31	0,21	
Majoituksen hinta	3,44	3,32	0,12	
Matkustuskustannukset	3,31	3,28	0,03	

*** = ero tilastollisesti merkitsevä 0,01 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

**=ero tilastollisesti merkitsevä 0,05 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

*=ero tilastollisesti merkitsevä 0,1 merkitsevyystasolla (2-suuntainen t-testi)

6 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1 Aineiston edustavuus

Tässä tutkimuksessa vastauksia saatiin yhteensä 557 suomalaiselta metsästäjältä. Vaikka määrä on melko suuri, sen edustavuutta koko metsästäjäkuntaan on syytä tutkia tarkemmin. Edustavuuden selvittämiseksi tämän tutkimuksen vastaajia verrattiin Toivosen (2009) tekemään suomalaisen metsästäjän profiiliin. Hänen tutkimuksensa kohdistui kaikkiin vuosina 2008–2009 riistanhoitomaksun maksaneisiin metsästäjiin. Tästä joukosta systemaattisella tasaväliotannalla kyselyyn poimittiin 7 000 metsästäjää, joilta saatiin 4 238 vastausta (Toivonen 2009).

Tähän tutkimukseen osallistuneista henkilöistä lähes 90 % oli miehiä. Miesten osuus kaikista suomalaisista metsästäjistä on kuitenkin tätäkin suurempi, sillä Toivosen (2009) mukaan noin 95 % suomalaisista metsästäjistä on miehiä. Ikäluokittain tarkasteluna erot näiden kahden tutkimuksen vastaajien kesken olivat melko pieniä. Kumpaankin tutkimukseen osallistui eniten 40–60-vuotiaita metsästäjiä, joiden osuus tässä tutkimuksessa oli noin 50 % ja Toivosella (2009) hieman vähemmän. Myös ikäluokan 21–40-vuotta osalta tämä tutkimus oli hyvin linjassa Toivosen (2009) metsästäjäprofiilin kanssa. Sen sijaan yli 60-vuotiaita metsästäjiä on Toivosen (2009) mukaan noin neljännes kaikista suomalaisista metsästäjistä, kun tähän tutkimukseen vastanneista vain 12,6 % kuului tähän ikäluokkaan. Syinä tähän voitaneen pitää aineiston keruumenetelmää, joka suosi enemmän nuoria aktiivisemmin tietotekniikka käyttäviä henkilöitä sekä sitä, että iäkkäistä metsästäjistä mahdollisesti pienempi osuus harrastaa metsästysmatkailua.

Koulutustaustaltaan suomalaisista metsästäjistä noin neljännes on perus- tai kansakoulun käyneitä. Ammatillisen koulutuksen suorittaneita heistä on yli 40 %, ja yli viidenneksellä on opistoasteen koulutus tai ammattikorkeakoulututkinto. Akateemisen tutkinnon suorittaneita metsästäjien joukossa on alle 10 % (Toivonen 2009). Tässä tutkimuksessa perusasteen suorittaneet olivat aliedustettuina, kun taas akateemisen tutkinnon suorittaneita oli Toivosen (2009) tutkimusta enemmän (taulukko 5). Maaseudulla tai haja-asutusalueella Toivosen (2009) mukaan asuu noin 37 % suomalaisista metsästäjistä ja kaupungeissa heistä asuu 41 %. Nämä luvut ovat hyvin linjassa tämän tutkimuksen vastaajiin (taulukko 5).

Metsästystaustoiltaan tähän tutkimukseen osallistuneet henkilöt vastaavat melko hyvin Toivosen (2009) määrittelemää suomalaisen metsästäjän profiilia. Suurin osa metsästäjistä on aloittanut metsästysharrastuksensa alle 18-vuotiaana niin tämän kuin Toivosen (2009) tutkimusten mukaan. Vesi- ja metsäkanalinnut, hirvi ja jänis olivat suosittua riistaa kumpaankin tutkimukseen osallistuneiden keskuudessa (taulukko 6).

Toivosen (2009) mukaan metsästysseuraan kuuluminen on tärkeää suomalaisille metsästäjille. Hänen mukaansa yli 60 % metsästäjistä kuuluu vähintään yhteen metsästysseuraan ja keskimäärin metsästyksmaille on matkaa 45 kilometriä. Tämä ilmenee myös tämän tutkimuksen tuloksista, koska lähes 63 % tutkimukseen osallistuneista kertoi metsästävänsä yleisimmin omilla, sukulaisten tai metsästysseuran mailla oman kodin läheisyydessä. Tässä tutkimuksessa määritellyn metsästysmatkailun mukaisia yli vuorokauden mittaisia metsästysretkiä Toivosen (2009) mukaan oli vain noin 6 % kaikista metsästysretkistä ja vain alle 4 % oli ilmoittanut käyneensä metsästysmatkalla ulkomailla. Yleisimmät metsästysmatkakohteet ulkomailla ovat Toivosen (2009) tutkimuksen mukaan Viro ja Ruotsi. Tähän tutkimukseen osallistuneista sen sijaan lähes 60 % oli käynyt metsästysmatkalla myös ulkomailla.

Kaiken kaikkiaan tutkimuksen vastaajajoukon voidaan katsoa edustavan melko hyvin keskivertoa suomalaista metsästäjää. Erot esimerkiksi matkailutottumuksissa olivat odotettuja, koska tämä tutkimus kohdennettiin nimenomaan niihin suomalaisiin metsästäjiin, jotka harrastavat metsästysmatkailua. Muiden taustatietojen osalta eroavaisuuksia oli kuitenkin melko vähän.

6.2 Miksi metsästysmatkalle lähdetään ja mitä kohteelta odotetaan?

Tässä tutkimuksessa tavanomaisilla metsästysalueilla tapahtuvan metsästyksen ja metsästysmatkailun motiiveja kysyttiin vastaajilta samanlaisilla 32 motiivin listauksilla. Tulosten perusteella tärkeimmät motiivit niin metsästyksen tavanomaisilla metsästysalueilla kuin metsästysmatkoillakin ovat melko samat. Arkirutiineista irtautumista, rentoutumista ja luonnon kauneudesta nauttimista arvostetaan kummassakin metsästyskohteessa (taulukko 9). Tulokset ovat näiltä osin hyvin linjassa aikaisempien tutkimusten kanssa. Esimerkiksi Schroederin ym. (2006) tutkimuksen mukaan luonnosta ja ulkoilusta nauttiminen oli tärkein motiivi minnesotalaisille vesilintujen metsästäjille. Myös Radder ja Bech-Larsen (2008) ovat todenneet arjesta irrottautumisen olevan metsästäjille tärkeää. Edellä mainittujen lisäksi

tärkeitä motiiveja tavanomaisilla metsästysalueilla metsästäessä olivat muun muassa luonnosta nauttiminen, metsästyksen haasteista nauttiminen ja metsästäminen koiran kanssa.

Metsästysmatkalle lähdettäessä painavat pääosin samat motiivit kuin metsästäessä tavanomaisilla metsästysalueilla. Näiden lisäksi metsästysmatkoille lähdetään kokemaan jotain uutta. Uudenlaisten maisemien ja maastojen kokeminen oli erittäin tärkeää suomalaisille metsästysmatkailijoille. Lähes 90 % vastaajista piti uudenlaisten maastojen ja maisemien kokemista tärkeänä tai erittäin tärkeänä syynä lähteä metsästysmatkalle (kuva 1). Myös metsästyksen tuomat haasteet ja jännitys sekä eläinten näkeminen niiden luonnollisessa ympäristössä olivat tärkeitä.

Metsästysmatkoilla arvostetaan sosiaalista kanssakäymistä metsästyskavereiden kanssa. Lähes puolet vastaajista piti yksin olemista tärkeänä tai erittäin tärkeänä motiivina (kuva 1) metsästäessä tavanomaisilla metsästysalueilla. Sen sijaan metsästysmatkoilla vain vajaa viidennes arvostaa yksin olemista. Voidaan siis perustellusti sanoa, että metsästysmatkailua harrastetaan metsästyksen lisäksi myös sosiaalisten kontaktien takia. Tämän väitteen todistavat oikeaksi myös Matilainen ja Keskinarkaus (2010). Heidän tutkimuksessaan sosiaaliset kontaktit ja rentoutuminen kavereiden kanssa nousivat esiin tärkeimpinä metsästysmatkailun motiiveina. He mainitsevat myös koiran harjoittamisen ja luonnosta nauttimisen olleen tärkeää tutkimukseensa vastanneille.

Tämä tutkimus vahvistaa myös Nygårdin ja Uthardt (2009a) tutkimuksen tulosta siitä, että saaliin saaminen ei ole tärkeää suomalaisille metsästäjille, kun he metsästävät tavanomaisilla metsästysalueillaan. Vain reilu viidennes vastaajista kertoi saaliin saamisen olevan tärkeä tai erittäin tärkeä syy metsästysharrastukselle. Metsästysmatkoilla puolestaan lähes 40 % vastaajista haluaa saada saalista (kuva 1). Keskimäärin vastaajat arvostivat saaliin saamisen kuitenkin vain niukasti tärkeän puolelle (taulukko 9).

Metsästysmatkoille lähdetään kokemaan eräelämyksiä. Matkakohteessa suomalaiset metsästysmatkailijat arvostavat rauhallisuutta ja monipuolisuutta. Monipuolisuudella ei kuitenkaan tarkoiteta monipuolisia palveluita tai aktiviteetteja vaan monipuolista riistalajistoa ja laajoja metsästysalueita. Tärkeimpänä matkakohteen ominaisuutena vastaajille oli helposti saatavat metsästysluvut. Huntin ym. (2004) tutkimuksen tulosten perusteella kanadalaiset metsästäjät haluavat metsästää alueilla, joilla on vähän muita metsästäjiä. Tämä on eräs

tärkeimmistä kriteereistä tämän tutkimuksen mukaan myös suomalaisille metsästäjille metsästysmatkakohdetta valittaessa. Myös Matilaisen ja Keskinarkauksen (2010) mainitsema koiran harjoittaminen tulee esiin tämän tutkimuksen vastaajien keskuudessa, sillä mahdollisuutta metsästää koiran kanssa matkakohteessa pidettiin yhtenä tärkeimmistä kohteen ominaisuuksista. Tämä jakoi kuitenkin vastaajien mielipiteitä jonkin verran, mikä näkyy kohtuullisen suurena keskihajontana (taulukko 10). Sen sijaan järjestetyt aktiviteetit ja palveluiden läheisyys eivät olleet tärkeitä keskiverrolle suomalaiselle metsästäjälle matkakohdetta valitessa.

Matkailun motiivit muuttuvat kuitenkin, kun verrataan kotimaan ja ulkomaan matkailijoita (taulukko 20). Myös ulkomaan matkoja tekeville metsästysmatkailijoille aineelliset vaikuttimet, kuten trofeet tai saaliin saaminen, ovat merkittävästi tärkeämpiä kuin pelkästään kotimaassa matkaileville. Myös uusien metsästysmuotojen oppiminen ja uusien ihmisten tapaaminen on tärkeämpää ulkomaille suuntautuvilla matkoilla.

Myös matkakohteen vaatimukset muuttuvat merkittävästi matkustettaessa ulkomaille. Kotimaanmatkailijoille laajat metsästysalueet ja mahdollisuus metsästää koiran kanssa ovat tärkeitä. Ulkomaanmatkailijat puolestaan arvostavat kohteessa olevia palveluita. Opaspalvelut metsästysretkille, järjestetyt ruokailut ja korkeatasoinen majoitus ovat tärkeämpiä tälle ryhmälle. Myös uusista kulttuureista oppiminen ja mahdollisuus nähdä uusia eläinlajeja ovat toivottuja kohteen ominaisuuksia ulkomailla matkaileville (taulukko 21).

Kun tämän tutkimuksen tuloksia verrataan aikaisempiin yleisiin matkustusmotiiviteorioihin, voidaan niiden väliltä huomata muutamia yhtäläisyyksiä. Esimerkiksi Cromptonin (1979) seitsemässä matkustus päätökseen vaikuttavassa tekijässä ovat mukana muun muassa rentoutuminen ja sosiaaliset kontaktit, jotka nousivat merkittäviksi motiiveiksi myös metsästysmatkailussa. Metsästys matkan päätarkoituksena tuo kuitenkin matkaan monia sellaisia erityispiirteitä, että tulosten vertaaminen yleisiin matkustusteorioihin ei välttämättä ole mielekäästä. Esimerkiksi metsästyksen tarkoin säädelty luvanvaraisuus on sellainen elementti, jota vastaavaa on vaikea löytää muista matkailun muodoista.

6.3 Erot omatoimimatkailijoiden ja kaupallisia palveluita käyttävien metsästysmatkailijoiden välillä

Tutkimuksen kannalta mielenkiintoisimmat erot löytyivät kun tuloksia tarkasteltiin omatoimi- ja pakettimatkailijoiden välillä. Vastaajista suurin osa eli 384 kuului omatoimimatkailijoihin ja 63 pakettimatkailijoihin. Loput vastaajista eivät olleet käyneet metsästysmatkoilla (87 kpl) tai he eivät kuuluneet mielestään matkailutottumuksiltaan kumpaankaan näistä ryhmistä (20 kpl). Ryhmiä vertailtiin niin matkailumotiivien kuin matkakohteen ominaisuuksien arvostuksien mukaan.

Rentoutuminen ja uuden kokeminen oli tärkeää sekä paketti- että omatoimimatkailijoille (taulukko 12). Myös arkirutiineista irtautumista ja luonnosta ja sen kauneudesta nauttimista arvostettiin kummassakin ryhmässä. Ryhmien matkustusmotiiveista löytyi kuitenkin myös suuria eroja. Selvimpänä erona esiin nousi halu keräillä trofeita. Pakettimatkailijoiden ryhmässä tätä pidettiin jokseenkin tärkeänä motiivina metsästysmatkalle, kun omatoimimatkailijoille se on lähes merkityksetön. Osaksi syy tähän eroon löytyi matkakohteiden valinnasta. Omatoimimatkailijoista alle puolet kertoi käyneensä metsästysmatkalla kotimaan lisäksi myös ulkomailla, kun pakettimatkailijoista lähes 90 % oli matkaillut myös ulkomailla (taulukko 17). Trofeiden kerääminen oli selvästi suositumpaa juuri ulkomailla matkailevien keskuudessa (taulukko 20). Toisaalta trofeiden kerääminen oli suositumpaa pakettimatkailijoiden keskuudessa myös silloin, kun vertailusta poistettiin matkakohteiden valinnan aiheuttama muutos (taulukko 18). Tämän perusteella voidaan sanoa, että vaikka trofeiden kerääminen oli tärkeämpää juuri ulkomailla matkailevien keskuudessa, se oli myös tärkeämpää pakettimatkailijoille kuin omatoimimatkailijoille. Toivosen (2009) mukaan noin puolella suomalaisista metsästäjistä on trofeita esillä kotonaan.

Trofeiden keräämisen lisäksi myös saaliin saaminen oli yleisesti tärkeämpää pakettimatkailijoille. Tämä ero kuitenkin tasoittui hieman, kun vertailuun otettiin vain ulkomailla matkaileet vastaajat. Faktorianalyysin tulokset puoltavat kuitenkin pakettimatkailijoiden arvostavan enemmän saaliin saamista (taulukko 13).

Myös matkailun sosiaaliset tekijät korostuvat pakettimatkailijoiden keskuudessa. Keskiarvoja vertailtaessa uusien ihmisten tapaaminen oli pakettimatkailijoille paljon tärkeämpää kuin omatoimimatkailijoille. Metsästyskavereiden kanssa yhdessäoloa arvostettiin keskiarvojen perusteella lähes yhtä paljon molemmissa ryhmissä. Faktorianalyysissä nämä molemmat

motiivit kuitenkin latautuivat voimakkaasti samaan faktoriin, joka puolestaan sai suuremman positiivisen latauksen pakettimatkaileijoiden ryhmässä (taulukko 13).

Matkakohteen ominaisuuksissa ryhmät arvostivat osittain samoja asioita. Selkeät metsästysalueen rajat, riistakannan monipuolisuus ja helposti saatavat metsästysluvut olivat tärkeimpien kohteen ominaisuuksien listalla molempien ryhmien kohdalla (taulukko 14). Selkeitä eroja löytyi etenkin kohteen palvelutarjontaa kuvaavista väittämistä. Opaspalvelut metsästysretkille, mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun ja korkeatasoinen majoitus olivat tärkeitä tekijöitä pakettimatkaileijoille, mutta omatoimimatkaileijoiden ryhmässä näitä ominaisuuksia ei arvostettu yhtä paljon (taulukko 14). Erot ovat havaittavissa myös niiden omatoimi- ja pakettimatkaileijoiden väliltä, jotka matkustavat myös ulkomailla (taulukko 19) sekä faktorianalyysin tuloksista (taulukko 15). Voidaan siis perustellusti sanoa, että pakettimatkaileijoiden ryhmä arvostaa kohteen kattavaa palvelutarjontaa huomattavasti omatoimimatkaileijoita enemmän. Myös mahdollisuutta uusien eläinten näkemiseen ja ampumiseen sekä uusista kulttuureista oppimista arvostettiin enemmän pakettimatkaileijoiden keskuudessa. Omatoimimatkaileijat puolestaan arvostavat enemmän kohteen metsästysominaisuuksia ja niiden monipuolisuutta. Esimerkiksi laajat metsästysalueet ja metsästäminen koiran kanssa olivat tärkeitä tälle ryhmälle.

Yhteydet etenkin pakettimatkaileijoiden matkustusmotiivien ja kohteen ominaisuuksien välillä näkyvät selvästi tutkittaessa näiden välisiä korrelaatioita (taulukko 11). Pakettimatkaileijoille tärkeät motiivit, sosiaalisuus ja itsensä kehittäminen, korreloivat melko voimakkaasti heille tärkeän kohteen ominaisuuden, mahdollisuuden kokea uutta, kanssa. Myös kohteen palvelut korreloivat heikosti pakettimatkaileijoille tärkeisiin motiiveihin eli saaliin saamiseen ja sosiaalisuuteen. Omatoimimatkaileijoiden osalta tällaisia kausaaliyhteyksiä on vaikeampi havaita, koska heille mitkään yksittäiset tekijät eivät nousseet niin merkittäviksi kuin pakettimatkaileijoilla (taulukot 13 ja 15).

Matkakohteista Suomi oli yleisin niin omatoimi- kuin pakettimatkaileijoidenkin vastauksissa. Omatoimimatkaileijoista 90 % ilmoitti käyneensä metsästysmatkalla Suomessa, kun vastaava luku pakettimatkaileijoilla oli hieman yli 60 % (taulukko 16). Myös seuraavaksi suosituimmat kohteet kummassakin ryhmässä olivat Suomen naapurimaat Viro ja Ruotsi. Näissä ryhmien erot kuitenkin alkoivat näkyä selvästi, sillä omatoimimatkaileijoista esimerkiksi Virossa oli metsästysmatkaillut hieman yli neljännes, kun pakettimatkaileijoista lähes 62 % ilmoitti

käyneensä Virossa. Suurimmat erot ryhmien välillä syntyivät tarkasteltaessa matkustamista kaukana oleviin kohteisiin. Esimerkiksi Saksassa ja Puolassa omatoimimatkailijoista oli vierailut vain muutama prosentti, kun pakettimatkailijoista Saksassa oli vierailut lähes 16 % ja Puolassakin lähes 13 %. Merkittävin ero löytyy Afrikkaan suuntautuneista matkoista, joita pakettimatkailijoista oli tehnyt lähes joka viides. Omatoimimatkailijoista Afrikassa oli sen sijaan vierailut alle 5 %.

Omatoimi- ja pakettimatkailijat ovat siis kaksi selvästi eroteltavaa metsästysmatkailijaryhmää. Suuria eroja löytyy niin matkustusmotiveista kuin matkakohteen ominaisuuksien arvostuksista. Omatoimimatkailijoille rentoutumisen ja arkikiireiden unohtamisen lisäksi on tärkeää, että matkakohde on metsästysominaisuuksiltaan hyvä. Suomi on tälle ryhmälle metsästysmatkailumaa numero yksi, eivätkä he ole kovin kiinnostuneita alueen muista palveluista tai aktiviteeteista. Kaupallisia palveluita käyttävät pakettimatkailijat puolestaan arvostavat enemmän aineellisia vaikuttimia, kuten trofeiden keräämistä ja saaliin saamista. Tämän ryhmän metsästysmatkailijat vaativat myös kohteelta enemmän kuin omatoimimatkailijat. Järjestetyt ruokailut ja korkeatasoinen majoitus kuuluvat tyypillisen pakettimatkailijan metsästysmatkaan. Matkakohteena he arvostavat Suomen lisäksi paljon myös ulkomaita.

Molempien ryhmien tarpeiden ja toiveiden tunnistaminen on metsästysmatkailun kehittämisen kannalta erittäin tärkeää. Omatoimimatkailijat kuluttavat matkakohteessa rahaa huomattavasti vähemmän, mutta määrällisesti heitä on paljon enemmän. Kuten Matilainen ja Keskinarkaus (2010) ovat tutkimuksessaan todenneet, omatoimimatkailijoiden alueelle jättämä taloudellinen vaikutus on merkittävä. Kaupallisia palveluja käyttävät matkailijat ovat puolestaan määrällisesti vähemmistönä, mutta he käyttävät matkailuun huomattavan suuria summia rahaa. He käyttävät ahkerasti myös kohteen paikallisia palveluita antaen alueen yrittäjille merkittävän mahdollisuuden lisätuloihin.

6.4 Tulosten luotettavuus

Tutkimus suoritettiin strukturoituna kyselytutkimuksena, ja aineisto siihen kerättiin web-lomakkeella. Tutkimukseen saatiin 557 vastausta, joista 554 hyväksyttiin lopulliseen tarkasteluun. Tärkeimpiin metsästysmatkailua koskeviin kysymyksiin vastasi 514 vastaajaa. Loput 40 vastaajaa eivät olleet käyneet eivätkä aio tulevaisuudessa käydä metsästysmatkoilla. Tulosten virhemarginaalin laskeminen tässä tapauksessa on vaikeaa,

koska perusjoukon tarkkaa kokoa ei pystytty määrittämään. Määrällisesti vastaajia oli kuitenkin niin paljon, että aineistosta pystyttiin laskemaan tilastollisia tunnuslukuja ja niiden välisiä tilastollisia merkitsevyyksiä. Tutkimusaineiston edustavuutta vertailtiin Toivosen (2009) tekemään Suomalaisen metsästäjän profiiliin. Tämä vertailu osoitti, että pääpiirteissään aineisto edustaa melko hyvin suomalaisten metsästäjien joukkoa. Taustatekijöiden osalta erot olivat melko pieniä, mutta metsästysmatkailutaustassa oli vaihtelua. Tämä johtui siitä, että tämä kysely suunnattiin nimenomaan metsästysmatkailua harrastaville metsästäjille eikä niinkään tyypillisille metsästäjille.

Ryhmiä keskiarvojen välisiä eroja tutkittiin tilastollisilla keskiarvotesteillä, ja tarkempaan tutkimukseen otettiin vain ne erot, joilla todettiin olevan tilastollista luotettavuutta. Koska likert-asteikollisen aineiston tulkintaan saattaa liittyä mittausvirheestä aiheutuvaa harhaa, tehtiin aineistolle faktorianalyysi niin motiiviväittämien kuin matkakohteen ominaisuuksienkin osalle. Faktorianalyysin avulla pitkät väittämälisterit saatiin tiivistettyä isompiin ja selkeämmin tulkittaviin kokonaisuuksiin.

Selkeimmät ongelmat tutkimuksen luotettavuudessa liittyvätkin tämänkaltaisen kyselytutkimuksen aineiston keruuseen. Kun aineisto kerätään tapaamalla vastaajia henkilökohtaisesti, ei koskaan voida varmistua vastaajien motiiveista tai taustoista. Toisin sanottuna kyselyyn on mahdollisesti vastannut myös sellaisia henkilöitä, joilla ei ole kokemusta käsitellystä aiheesta. Myös vastaajien huolimattomuus tai kiire on voinut vaikuttaa osaltaan aineiston laatuun. Tämä on kuitenkin yleinen ongelma laajoja kyselyaineistoja tehtäessä. Tätä ongelmaa pyrittiin minimoimaan levittämällä kyselylomakkeen linkkiä vain sellaisissa lähteissä, joiden käyttäjät ovat yleensä asiaan perehtyneitä.

6.5 Jatkotutkimukset

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miksi suomalainen metsästäjä käy metsästysmatkoilla ja mitä hän matkakohteessa arvostaa. Näihin kysymyksiin saatiin vastaukset. Tämän lisäksi aineistosta pystyttiin erottamaan kaksi toisistaan niin matkailun motiivien kuin kohteen ominaisuuksien arvostusten perusteella eroavaa metsästysmatkailijaryhmää, omatoimi- ja pakettimatkailijat.

Tutkimuksen rajauksen takia näiden matkailijaryhmien tarkkoja taustoja ei kuitenkaan tässä työssä selvitetty. Omatoimi- ja pakettimatkailijoiden tarkempi segmentointi kuitenkin antaisi

lisäarvoa metsästysmatkailun tutkimukselle. Sen avulla markkinointi voitaisiin kohdentaa niille ihmisryhmille, jotka tekevät omatoimisia metsästysmatkoja tai käyttävät kaupallisia palveluita matkojensa varaamiseen. Tällä kohdennetulla markkinoinnilla esimerkiksi metsästysmatkailupalveluja myyvät yritykset löytäisivät helpommin ne metsästysmatkailijat, jotka ovat kiinnostuneita juuri heidän tarjoamastaan palvelusta.

Myös Suomeen metsästysmatkoille tulevien ulkomaisten metsästäjien matkustusmotiivien ja kohteen vaatimusten tutkiminen olisi metsästysmatkailun kehittämisen kannalta hyödyllistä. Tutkimus voitaisiin toteuttaa pääpiirteissään samalla tavalla tämän tutkimuksen kanssa, ja siitä saatujen tulosten avulla suomalaista metsästysmatkailuelinkeinoa voitaisiin kehittää vastaamaan entistä paremmin myös kansainvälisiä asiakkaita kiinnostavaksi.

KIRJALLISUUS

Albanese, P., Boedeker, M. 2002. Matkailumarkkinointi. 2. painos. Edita Publishing. Helsinki: Edita. 220 s.

Baldus, R.D., Cauldwell, A.E. 2004. Tourist Hunting and It's Role in Development of Wildlife Management Areas in Tanzania. Der es Salaam. 148 s.

Beard, J.G., Ragheb, M.G. 1980. Measuring Leisure Satisfaction. Journal of Leisure Research, 12 :20-33.

Curtin, S. 2009. Managing the Wildlife Tourism Experience: The Importance of Tour Leaders. International Journal of Tourism Research. School of Services Management, Bournemouth University, Poole, UK. s. 219-236.

Crompton, J.L. 1979. Motivations for Pleasure Vacation. Annals of Tourism Research, 6: 408-424.

Dann, G.M.S. 1977. Anomie, Ego-Enhancement and Tourism. Annals of Tourism Research, 4: 184-194.

Dann, G.M.S. 1981. Tourist Motivation AN Appraisal. Annals of Tourism Research, 8: 187-219.

Ebner, M. 2007. Sustainable Hunting. Bozen: Verlagsanstalt Athesia Bozen.

Ermala, A., Leinonen, K. 1995. Metsästäjäprofiili 1993. Osaraportti1. Kala- ja riistaraportteja nro 28. Riista- ja kalataloudentutkimuslaitos. Helsinki. 47 s.

Floyd, M.F., Gramann, J.H. 1997. Experience-Based Setting Management: Implications for Market Segmentation of Hunters. Leisure Sciences, 19(2): 113-128.

Harju-Autti, A. 2010. Matkailun yleisosa. Toimialaraportit 12/2010. Turku.

- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 1998. Tutki ja kirjoita. Kirjayhtymä Oy. Helsinki. 432 s.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. 448 s.
- Hunt, L.M., Haider, W., Botton, B. 2004. Accounting for Varying Setting Preferences Among Moose Hunters. *Leisure Sciences*, 27(4): 297-314.
- Iso-Ahola, S. E. 1982. Toward a Social Psychological Theory of Tourism Motivation: a Rejoinder, *Annals of Tourism Research*, 9(2): 256–262.
- Järviluoma, J. 2006. Turistin luonto. Tutkimus luonnon merkityksestä matkailun vetovoimatekijänä neljässä Lapin matkailukeskuksessa. *Acta Universitatis Lapponiensis* 96. 214 s.
- Kauppa- ja teollisuusministeriö. 2006. Suomen matkailustrategia vuoteen 2020 & Toimenpideohjelma 2007-2013. KTM julkaisuja 21/2006. Elinkeino-osasto. Edita Publishing Oy. 102 s.
- Karisto, A., Takala, P., Haapola, I. 1998. Finland in change. The development of living standards, ways of life and social policies in Finland. Porvoo. WSOY. 422 s.
- Keskinarkaus, S., Matilainen A., Kurki, S. 2009. Metsästysmatkailun toimintamallit ja niiden kestävyys valtion mailla. Helsingin yliopisto. Ruralia instituutti. Julkaisuja, 18. 71 s.
- Komppula, R., Boxberg, M. 2005. Matkailuyrityksen tuotekehitys. Edita Prima Oy. Helsinki. 176 s.
- Komppula, R., Suni, J. 2011. Metsästäjien teemahaastattelut 2011. Henkilökohtainen tiedonanto.
- Liukkonen, T., Bisi, J. ja Joensuu, O. 2007. Valtion maiden lupametsästäjien ruusut ja risut. *Metsästäjä-lehti*, 2007(1): 28-29.

Lundberg, D. 1972. *The Tourist Business*. Chicago: Institutions/Volume Feeding management Magazine

Lämsä, T., Hietala. 1996. Saksalaiset metsästysmatkailijat: Kainuun maaseutumatkailun mahdollinen asiakaskohderyhmä. Pohjois-Suomen tutkimuslaitoksen tiedonantoja 127. Oulun yliopisto.

Maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma 2009-2013. 2009. Maaseutu ja hyvinvoiva Suomi. Maaseutupoliitiikan yhteistyöryhmän julkaisuja, 2009(5). 200 s.

Matilainen, H. ja Pouta-Pohjosaho, P. 2003. Metsästysmatkailutarjonta Keski-Suomessa. Opinnäytetyö, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Matkailuravitsemis- ja Kuluttajapalvelujen Koulutusohjelma. 60 s.

Matilainen A., Keskinarkaus, S. (eds.). 2010. *The Economic Role of Hunting Tourism – Examples From Northern Areas*. Helsingin yliopisto. Ruralia instituutti. Raportteja, 64. 108 s.

Metsämuuronen, J. 2003. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 2. uudistettu painos. International Methelp Ky. Helsinki. 772 s.

Metsäntutkimuslaitos. 2009. Metsätalastollinen vuosikirja 2009. Metsäntutkimuslaitos, Vantaan toimiyksikkö. 452 s.

Mikkola, M. 2007. Onko sinulla metsästyskortti mutta ei paikkaa missä metsästä. *Metsästäjä-lehti*, 2007(1): 10-12.

Nygård, M., Uthardt, L. 2009. Suomalainen metsästä luontoelämysten takia – yksin tai pienellä porukalla. *Metsästäjä-lehti*, 2009(1): 38-41.

Nygård, M., Uthardt, L. 2009b. An Opportunity for Rural Areas or a Threat to Local Hunters? Finnish Hunters Attitudes Towards Hunting Tourism. XXIII ESRS kongressin julkaisuja. 39 s.

Pesonen, J., Komppula, R. 2010. Rural Wellbeing Tourism: Motivations and Expectations. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 17: 150-158.

Radder, L. 2005. Motives of International Trophy Hunter's. *Annals of Tourism Research*, 32 (4): 1141-1144.

Radder, L., Bech-Larsen, T. 2008. Hunter's Motivations and Values: A South African Perspective. *Human Dimensions of Wildlife*, 13(4): 252-262.

Rutanen, J., Matilainen, A., Muuttola, M. ja Tiittonen, K. 2007. Hunting and Hunting Tourism in Finland – Country Overview, Matilainen, A (ed.). Sustainable hunting tourism – Business opportunity in northern areas? Overview of hunting and hunting tourism in four northern countries: Finland, Sweden, Iceland and Canada. Helsingin yliopisto. Ruralia instituutti. Raportteja 19: 9-30.

Ryan, C., Glendon, I. 1998. Application of Leisure Motivation Scale to Tourism. *Annals of Tourism Research*, 25(1): 169-184.

Ryan, C. 2003. *Recreational Tourism: Demands and Impacts*. Channel View Publications. 358 s.

Schroeder, S.A, Fulton, D.C., Lawrence, J.S. 2006. Managing for Preferred Hunting Experiences: A Typology of Minnesota Waterfowl Hunters. *Wildlife Society Bulletin* 34(2): 380-387.

Stedman, R. C., Heberlein, T.A. 2001. Hunting and rural socialization: contingent effects of the rural setting on hunting participation, *Rural Sociology*, 66(4): 599-617.

Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. 2007. *Using Multivariate Statistics*. 5th ed. Boston: Allyn and Bacon. 980 s.

Toivonen, A-L. 2009. Suomalainen metsästäjä 2008. Riista- ja kalatalous – Selvityksiä, 19. 22 s.

Valli, R. 2001. *Johdatus Tilastolliseen Tutkimukseen*. PS-kustannus. Jyväskylä. 130 s.

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Tammi. Helsinki. 223 s.

Wolf, E.R. 1983. Europe and the People Without History. Berkeley. University of California Press.

INTERNET- LÄHTEET

Kalan- ja riistantutkimuslaitos. 2010. Saatavissa: <http://www.rktl.fi/tilastot/metsastystilastot/>. [Viitattu: 20.4.2011].

Metsästäjien keskusjärjestö. 2010. Saatavissa: http://www.riista.fi/?mag_nr=13. [Viitattu: 27.4.2011].

Metsästyslaki. 28.6.1993/615. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930615>. [Viitattu: 26.4.2011].

Liite 1. Aineiston keruuseen käytetty kysymyslomake.

Metsästysmatkailukysely 2011

Tervetuloa!

Arvoisa vastaaja,

Teen metsätieteen pro gradu -tutkielmaa metsästysmatkailusta. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää miten metsästysmatkailuelämys eroaa tavanomaisilla metsästysalueilla saatavasta elämyksestä. Tämän lisäksi kyselyllä selvitetään mitkä metsästysmatkakohteen ominaisuudet ovat tärkeitä suomalaisille metsästäjille. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää metsästysmatkailupalvelujen asiakaslähtöisessä kehittämisessä.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 15 minuuttia. Vastauksenne on ensiarvoisen tärkeä, jotta tutkimuksen tulokset vastaisivat mahdollisimman kattavasti ja luotettavasti metsästysmatkailijoiden näkökantoja. Vastauksenne käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti.

Tavanomaisilla metsästysalueilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa niitä metsästysalueita, joilla yleensä metsästätte metsästyskauden aikana (esimerkiksi metsästysseuranne alueet).

Metsästysmatkalla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa yön yli kestäväää matkaa tavanomaisten metsästysalueiden ulkopuolelle, kotimaassa sekä ulkomailla.

Kiitoksia vastauksestanne!

Matti Keronen
Metsätieteiden opiskelija
Itä-Suomen yliopisto

SIVU 1/7

1. Minkä ikäisenä olet aloittanut metsästyksen?

- alle 18-vuotiaana
- 18-30 vuotiaana
- 31-50 vuotiaana
- yli 50 vuotiaana

2. Missä metsästät eniten?

- Omilla, sukulaisten tai metsästysseuran mailla kodin läheisyydessä
- Omilla, sukulaisten tai metsästysseuran mailla yöpymisen vaativan matkan takana
- Valtion mailla kotini läheisyydessä
- Yöpymisen vaativan matkana takana valtion mailla
- Yöpymisen vaativan matkan takana muilla maksullisilla metsästysalueilla
- Muualla

Muualla, missä? _____

3. Kuinka usein käyt metsällä metsästyskautesi aikana?

- Useamman kerran viikossa
- Kerran viikossa
- Vähintään yhden tai useamman kerran kuukaudessa
- Harvemmin kuin kerran kuukaudessa

4. Mitä metsästä yleisimmin ollessasi **tavanomaisilla** metsästysalueilla? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Metsäkanalinnut

- Vesilinnut
- Peltokanalinnut
- Hirvi
- Muut hirvieläimet
- Villisika
- Karhu
- Jänis
- Muu

Muu, mitä? _____

5. Käytkö tai oletko käynyt yli yön kestäville metsästysmatkoilla tavanomaisten metsästysalueidesi ulkopuolella?

- Kyllä
- En, mutta aion tulevaisuudessa
- En käy

Mikäli et ole käynyt metsästysmatkoilla, mutta aiot käydä tulevaisuudessa, lomake siirtyy sivulle 3.

Mikäli et ole käynyt metsästysmatkoilla, lomake siirtyy sivulle 7.

SIVU 2/7

6. Kuinka usein käyt yleensä metsästysmatkalla?

- Useamman kerran vuodessa
- Kerran vuodessa
- Harvemmin kuin kerran vuodessa

(**Metsästysmatkalla** tarkoitetaan yön yli kestäväää matkaa tavanomaisten metsästysalueiden ulkopuolelle).

7. Ovatko metsästysmatkasi yleensä?

- Omatoimimatkoja (majoitukset, luvat, matkustus yms. järjestelyt hoidettu itse)
- Valmismatkoja (matkat, majoitus, luvat yms. järjestelyt hoidettu metsästysmatkoja myyvän yrityksen tms. välityksellä)
- Muu

Muu, mikä? _____

8. Missä olet käynyt metsästysmatkalla? (Voit valita useamman vastauksen)

- Suomessa
- Virossa
- Ruotsissa
- Saksassa
- Puolassa
- Afrikassa
- Yhdysvalloissa
- Kanadassa
- Muualla

Muualla, missä? _____

SIVU 3/7

9. Mikä olisi unelma metsästysmatkakohteesi?

10. Mitä metsästät yleisimmin kun olet **metsästysmatkalla** tavanomaisten metsästysalueidesi ulkopuolella? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

(Mikäli et vielä ole käynyt metsästysmatkalla, niin mitä haluaisit metsästää tulevilla metsästysmatkoillasi?)

- Metsäkanalinnut
- Vesilinnut
- Peltokanalinnut
- Hirvi
- Muut hirvieläimet
- Karhu
- Villisika
- Jänis
- Antilooppi
- Muu

Muu, mitä? _____

SIVU 4/7

11. Miksi metsästät? Arvioi.

Vastaa seuraaviin väittämiin, kuinka tärkeitä seuraavat tekijät ovat sinulle, kun harrastat metsästystä **tavanomaisilla metsästysalueillasi**?

1 = Ei lainkaan tärkeää ... 5= Erittäin tärkeää

1. Arkirutiineista irtautuminen	☒	☐	☐	☐	☐
2. Rentoutuminen	☒	☐	☐	☐	☐
3. Metsästyskavereiden kanssa yhdessä oleminen	☒	☐	☐	☐	☐
4. Yksin oleminen	☒	☐	☐	☐	☐
5. Saaliin saaminen	☒	☐	☐	☐	☐
6. Perheen kanssa yhdessäolo	☒	☐	☐	☐	☐
7. Ampuminen	☒	☐	☐	☐	☐
8. Luonnosta nauttiminen	☒	☐	☐	☐	☐
9. Fyysisestä kunnosta huolehtiminen	☒	☐	☐	☐	☐
10. Metsästyksen haasteista nauttiminen	☒	☐	☐	☐	☐
11. Metsästyksen tuoma jännitys	☒	☐	☐	☐	☐
12. Hauskanpito	☒	☐	☐	☐	☐
13. Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	☒	☐	☐	☐	☐
14. Riistalihan saaminen	☒	☐	☐	☐	☐
15. Metsästystaitojen opettaminen toisille	☒	☐	☐	☐	☐
16. Omien erätaitojen parantaminen	☒	☐	☐	☐	☐
17. Trofeiden saaminen	☒	☐	☐	☐	☐
18. Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen	☒	☐	☐	☐	☐
19. Luonnosta oppiminen	☒	☐	☐	☐	☐
20. Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	☒	☐	☐	☐	☐
21. Uusien ihmisten tapaaminen	☒	☐	☐	☐	☐
22. Eläinkantojen säätely	☒	☐	☐	☐	☐
23. Ampumataidon kehittäminen	☒	☐	☐	☐	☐
24. Omien metsästystaitojen kehittäminen	☒	☐	☐	☐	☐
25. Luonnon kauneudesta nauttiminen	☒	☐	☐	☐	☐
26. Eläinten käytösmallien oppiminen	☒	☐	☐	☐	☐
27. Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	☒	☐	☐	☐	☐
28. Pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa	☒	☐	☐	☐	☐
29. Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa elinympäristössä	☒	☐	☐	☐	☐
30. Metsästäminen koiran kanssa	☒	☐	☐	☐	☐
31. Uudenlaisten maisemien kokeminen	☒	☐	☐	☐	☐
32. Uudenlaisten maastojen kokeminen	☒	☐	☐	☐	☐

SIVU 5/7

12. Miksi käyt metsästäessä **tavanomaisten metsästysalueidesi ulkopuolella metsästysmatkoilla**? Arvioi eri tekijöiden tärkeyttä metsästysmatkalle lähtemisen syinä

1 = Ei lainkaan tärkeää ... 5 = Erittäin tärkeää

1. Arkirutiineista irtautuminen	☒	☐	☐	☐	☐
2. Rentoutuminen	☒	☐	☐	☐	☐
3. Metsästyskavereiden kanssa yhdessä oleminen	☒	☐	☐	☐	☐
4. Yksin oleminen	☒	☐	☐	☐	☐
5. Saaliin saaminen	☒	☐	☐	☐	☐
6. Perheen kanssa yhdessäolo	☒	☐	☐	☐	☐
7. Ampuminen	☒	☐	☐	☐	☐
8. Luonnosta nauttiminen	☒	☐	☐	☐	☐
9. Fyysisestä kunnosta huolehtiminen	☒	☐	☐	☐	☐
10. Metsästyksen haasteista nauttiminen	☒	☐	☐	☐	☐
11. Metsästyksen tuoma jännitys	☒	☐	☐	☐	☐
12. Hauskanpito	☒	☐	☐	☐	☐
13. Itsensä ja omien taitojensa haastaminen	☒	☐	☐	☐	☐
14. Riistalihan saaminen	☒	☐	☐	☐	☐
15. Metsästystaitojen opettaminen toisille	☒	☐	☐	☐	☐
16. Omien erätaitojen parantaminen	☒	☐	☐	☐	☐
17. Trofeiden saaminen	☒	☐	☐	☐	☐
18. Perheen metsästysperinteen ylläpitäminen	☒	☐	☐	☐	☐
19. Luonnosta oppiminen	☒	☐	☐	☐	☐
20. Uudenlaisten metsästysmuotojen oppiminen	☒	☐	☐	☐	☐
21. Uusien ihmisten tapaaminen	☒	☐	☐	☐	☐
22. Eläinkantojen säätely	☒	☐	☐	☐	☐
23. Ampumataidon kehittäminen	☒	☐	☐	☐	☐
24. Omien metsästystaitojen kehittäminen	☒	☐	☐	☐	☐
25. Luonnon kauneudesta nauttiminen	☒	☐	☐	☐	☐
26. Eläinten käytösmallien oppiminen	☒	☐	☐	☐	☐
27. Mahdollisuus käyttää omia metsästysvälineitä	☒	☐	☐	☐	☐
28. Pääseminen eroon perheestä vähäksi aikaa	☒	☐	☐	☐	☐
29. Eläinten näkeminen niiden luonnollisessa elinympäristössä	☒	☐	☐	☐	☐
30. Metsästäminen koiran kanssa	☒	☐	☐	☐	☐
31. Uudenlaisten maisemien kokeminen	☒	☐	☐	☐	☐
32. Uudenlaisten maastojen kokeminen	☒	☐	☐	☐	☐

SIVU 6/7

13. Kuinka tärkeitä seuraavat metsästysmatkakohteen ominaisuudet ovat sinulle suunnitellessasi metsästysmatkaa **tavanomaisten metsästysalueidesi ulkopuolelle**?

1 = Ei lainkaan tärkeää ... 5 = Erittäin tärkeää

1. Helppokulkuinen metsästysmaasto	☒	☐	☐	☐	☐
2. Hyvät metsätieyhteydet metsästysmaastoon	☒	☐	☐	☐	☐
3. Hyvät matkustusyhteydet alueelle	☒	☐	☐	☐	☐
4. Metsästysalueen läheisyys omaan kotiin verrattuna	☒	☐	☐	☐	☐
5. Laajat metsästysalueet	☒	☐	☐	☐	☐
6. Selkeät metsästysalueen rajat (kartassa ja/tai maastossa)	☒	☐	☐	☐	☐
7. Riistakannan monipuolisuus	☒	☐	☐	☐	☐
8. Mahdollisuus suurempiin saalismääriin verrattuna tavanomaisiin metsästysalueisiin	☐	☐	☒	☐	☐
9. Mahdollisuus saada saaliiksi saatu liha itselle	☒	☐	☐	☐	☐
10. Mahdollisuus metsästä koiran kanssa	☒	☐	☐	☐	☐
11. Majoituksen sijainti metsästysalueiden lähellä	☒	☐	☐	☐	☐
12. Metsästysalueella on vähän muita metsästäjiä	☒	☐	☐	☐	☐
13. Mahdollisuus harrastaa useampaa metsästysmuotoa samalla alueella	☒	☐	☐	☐	☐
14. Uusista kulttuureista oppiminen	☒	☐	☐	☐	☐
15. Mahdollisuus nähdä itselle uusia eläinlajeja	☒	☐	☐	☐	☐
16. Mahdollisuus ampua itselle uusia eläinlajeja	☒	☐	☐	☐	☐
17. Vesistön läheisyys metsästysalueilla	☒	☐	☐	☐	☐
18. Mahdollisuus valmistaa saaliista ruokaa jo kohteessa	☒	☐	☐	☐	☐
19. Mahdollisuus järjestettyyn ruokailuun	☒	☐	☐	☐	☐
20. Muita järjestettyjä aktiviteetteja metsästyksen lisäksi	☒	☐	☐	☐	☐
21. Palveluiden läheisyys (kauppa, ravintola yms)	☒	☐	☐	☐	☐
22. Opaspalvelut metsästyksretkille	☒	☐	☐	☐	☐
23. Helposti saatavat metsästysluvat	☒	☐	☐	☐	☐
24. Korkeatasoinen majoitus	☒	☐	☐	☐	☐
25. Metsästyslupien hinta	☒	☐	☐	☐	☐
26. Majoituksen hinta	☒	☐	☐	☐	☐
27. Matkustuskustannukset	☒	☐	☐	☐	☐

SIVU 7/7

14. Sukupuoli

- Nainen
- Mies

15. Ikä

16. Elämänvaihe

- Elän yksin
- Parisuhde, ei lapsia
- Parisuhde, lapsia
- Yksinhuoltaja

17. Asuinpaikka

- Haja-asutusalue
- Kuntakeskus/taajama
- Kaupunki, alle 50 000 asukasta
- Kaupunki, yli 50 000 asukasta

18. Asuinalue

- Etelä-Suomi
- Länsi-Suomi
- Itä-Suomi
- Oulun seutu
- Lappi

19. Koulutustaso (korkein tutkinto)?

- Perusaste (peruskoulu, kansakoulu tai keskikoulu)
- Keskiaste (ylioppilas-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto)
- Opistotaso
- Alempi korkeakouluaste (ammattikorkeakoulututkinto tai alempi korkeakoulututkinto)
- Ylempi korkeakoulutusaste (ylempi ammattikorkeakoulututkinto tai ylempi korkeakoulututkinto)

20. Sinun henkilökohtaiset yhteenlasketut bruttotulot (tulot ennen veroja) vuodessa (euroa). Tulot voivat koostua palkoista, palkkioista, maataloustuloista ja –tuista, yrittäjätuloista, eläkkeistä sekä pääomatuloista.

- alle 10 000
- 10 000-20 000
- 20 000-30 000
- 30 000-40 000
- 40 000-50 000
- yli 50 000

Kiitos vastauksestasi! Muista tallentaa tiedot seuraavalla sivulla.